

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 11-12 maja 2016 roku na kierunku „Finanse i rachunkowość”
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na
Wydziale Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej przez Zespół oceniający
Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:**

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – ekspert PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Grażyna Trzpiot – ekspert PKA
2. dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
3. mgr Dominika Wyszynska - ekspert PKA ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
4. Agnieszka Szyndler - ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studentów RP

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „finanse i rachunkowość” prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		x			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		x			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		x			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		x			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		x			

<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.</p> <p>1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*</p> <p>1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.</p> <p>1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.</p> <p>1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*</p> <p>1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia,</p>

umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określone dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych

efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Oceniając zgodność koncepcji kształcenia kierunku *finanse i rachunkowość* z misją i strategią uczelni i Wydziału Nauk Ekonomicznych trzeba zauważyć, iż misja Uczelni podkreśla, iż „Politechnika Koszalińska, uznając za podstawowe zasady humanizmu i tolerancji światopoglądowej, wolności i niezależności prowadzenia badań naukowych, równości do kształcenia wszystkich grup społecznych, przyjmuje na siebie obowiązek nieustannego dostosowania i unowocześnienia oferty badawczej, dydaktycznej i kształcenia ustawicznego w zgodzie z tymi zasadami oraz rozwojem technicznym, kulturowym, potrzebami rynku pracy, gospodarki oraz zasadami współpracy regionalnej, krajowej i międzynarodowej. Kierunek *finanse i rachunkowość* odpowiada potrzebom rynku pracy w skali lokalnej i regionalnej, a oferowane specjalności jak: *finanse i rachunkowość przedsiębiorstwa, finanse i rachunkowość jednostek samorządu terytorialnego, finanse i rachunkowość banków i zakładów ubezpieczeń, podatki i doradztwo podatkowe* obejmują szeroki wachlarz problematyki finansów i rachunkowości, obejmują niemal wszystkie rodzaje instytucji i przedsiębiorstw, co dobrze odpowiada na potrzeby rynku pracy. Zakres wiedzy i umiejętności oferowany w programie kształcenia a obejmujący finanse przedsiębiorstw, finanse publiczne, ocenę ryzyka, rachunkowość buduje sylwetkę absolwenta studiów I stopnia na profilu ogólnoakademickim, zgodną z misją uczelni, która zakłada zdolność absolwentów do wypełniania funkcji zawodowych i społecznych. Koncepcja kształcenia zakłada bowiem wprowadzenie do zajęć narzędzi informatycznych jak np. program Symfonia wzmacniających pozycję absolwenta na rynku pracy.

Koncepcja kształcenia realizuje również te cele strategiczne Wydziału ujęte w opracowanej Strategii Rozwoju na lata 2016-2020, które odnoszą się do procesu kształcenia, tj. *osiągnięcie wysokiej pozycji w zakresie kształcenia oraz Stworzenie modelowego systemu współpracy z gospodarką*. Uszczegółowienie tych celów Wydział określa poprzez uelastycznienie kierunku oraz inicjowanie instytucjonalnej współpracy Wydziału ze środowiskiem przedsiębiorców. Realizacja tych zadań odbywa się poprzez oferowanie wymienionych wyżej specjalności dostosowanych programowo do potrzeb pracodawców oraz poprzez systematyczne spotkania z powołanym Konwentem pracodawców. Koncepcja kształcenia zakłada realizację celu związanego z polityką jakości to jest osiągnięcie wysokiej pozycji w zakresie kształcenia poprzez funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia a także prowadzenie badań naukowych wspierających aktualizację treści kształcenia i rozwój kierunku. Koncepcja kształcenia, uwzględnia zarówno w treściach kształcenia, jak i formach zajęć doświadczenia krajowe oraz standardy określone przez Komitet Nauk o Finansach PAN a także Krajowe Ramy Kwalifikacji.

1.2.

Wydział Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej rozpoczął kształcenie na ocenianym kierunku *finanse i rachunkowość* w dniu 1 października 2007 roku. W ramach studiów I stopnia obok takich specjalności jak: *Finanse i rachunkowość przedsiębiorstwa, Finanse i rachunkowość jednostek samorządu terytorialnego, Finanse i rachunkowość banków i zakładów ubezpieczeń*, w roku akademickim 2014/2015, realizując plany rozwojowe kierunku, poszerzono ofertę kształcenia o nową specjalność „*Podatki i doradztwo podatkowe*”. Siatki studiów dla nowej specjalności przygotowała

Rada Programowa oraz dla studiów podyplomowych zakresu: *Rachunkowość jednostek gospodarczych*.

W portfolio kierunków studiów prowadzonych przez Politechnikę Koszalińską kierunek *finanse i rachunkowość* wyróżnia się pod względem jego znaczenia w ofercie dydaktycznej Uczelni i liczby kształconych studentów. Dużym zagrożeniem dla rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku jest wyjazd bardziej zdolnej i finansowo lepiej sytuowanej lokalnej młodzieży do ośrodków akademickich Szczecina, Gdańska i Poznania. Jednym z alternatywnych planowanych rozwiązań jest rozważenie kwestii uruchomienia w dłuższym horyzoncie czasu studiów II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Program kształcenia na kierunku dostosowywany jest do realiów współczesnej gospodarki, m.in. poprzez włączenie w tworzenie programów kształcenia praktyków gospodarczych. Oferta kształcenia wpisuje się w oczekiwania lokalnego rynku pracy. Ponadto plany rozwojowe kierunku zorientowane są na adaptację najnowszych osiągnięć naukowych z dyscypliny finanse. Podczas spotkania z kadrami pojawiły się głosy, że Wydział Nauk Ekonomicznych powinien kontynuować kształcenia na kierunkach o profilu ogólnoakademickim i wyposażać studentów w wiedzę i ważne postawy społeczne, takie jak ta, aby zawsze byli ludźmi otwartymi na wiedzę i poglądy innych osób. Dla rozwoju ocenianego kierunku ważne są nie tylko zapisy zawarte w „Strategii Rozwoju Uczelni do roku 2020” oraz „Strategii Rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej na lata 2014-2020, ale również wytyczne obszernego 20-stronicowego „Programu rozwoju dydaktyki i badań na lata 2007 – 2020” przyjęte Zarządzeniem Rektora PK Nr 44/2012 z dnia 12 lipca 2012 roku, a uwzględniające również wspomniane priorytety rozwojowe dla kierunku finanse i rachunkowość.

1.3.

Senat Politechniki Koszalińskiej uchwałą nr 30/2012 z dnia 30 maja 2012r. przyporządkował efekty kształcenia dla kierunku *finanse i rachunkowość* do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinach: finanse (jako dyscyplinie podstawowej) oraz ekonomia, nauki o zarządzaniu (jako dyscyplinach pokrewnych). Wydział prawidłowo przypisał efekty kształcenia ocenianego kierunku do obszaru, dziedziny i dyscyplin naukowych. Dyscypliny te mają odzwierciedlenie w opisie efektów kształcenia prowadzonych studiów.

Z kolei w Raporcie Samooceny stwierdzono, że efekty kształcenia odnoszą się także do nauk ścisłych (matematyka,) nauk prawnych (prawo) oraz nauk społecznych (socjologia, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej) i filozoficznych, Zespół oceniający uważa, iż przyporządkowanie efektów kształcenia do dyscyplin: finanse, ekonomia i nauki o zarządzaniu odpowiada opisowi efektów kształcenia.

1.4.

Kwestie związane z zatwierdzeniem efektów kształcenia zawierają Uchwały nr 30/2012 i nr 35/2012 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 30 maja 2012r. i 27 czerwca 2012r. w sprawie opisów efektów kształcenia dla studiów prowadzonych w Politechnice Koszalińskiej od roku akademickiego 2012/2013. W dokumentacji znajduje się prawidłowo sporządzony opis zakładanych efektów kształcenia z tabelą odniesień kierunkowych efektów kształcenia do obszarowych efektów kształcenia.

Kierunkowe efekty kształcenia sformułowano na podstawie efektów obszarowych określonych w ramach obszaru nauk społecznych dla profilu ogólnoakademickiego studiów I stopnia, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. W procesie formułowania 14 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 12 dla umiejętności oraz 7 dla kompetencji społecznych wykorzystano wszystkie efekty obszarowe. Efekty kierunkowe odnoszą się do pojęć właściwych dla dyscypliny naukowej finanse jak i aspektów ekonomicznych i zarządczych, uszczegóławiając efekty obszarowe, co zapewnia spójność tych kategorii efektów. Sposób sformułowania efektów kierunkowych konkretyzujący zakres wiedzy i umiejętności i podporządkowany efektom przedmiotowym pozwala na stworzenie systemu weryfikacji umożliwiającego obiektywną ocenę stopnia ich osiągnięcia. Sylabusy zawierają przedmiotowe efekty kształcenia, które są uszczegółowieniem efektów kierunkowych i przyporządkowane im sposoby weryfikacji ilustrują możliwość stworzenia systemu weryfikacji

efektów kształcenia. Analiza opisu efektów kształcenia w zakresie wiedzy pokazuje, iż efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy z zakresu finansów przedsiębiorstwa oraz finansów publicznych - co ujmuje efekt W 01 - zna mechanizmy funkcjonowania przedsiębiorstw, rynków finansowych, banków oraz zakładów ubezpieczeń a także ekonomii (W-03 ma podstawową wiedzę z zakresu mikro- i makroekonomii). Efekty uwzględniają nabycie umiejętności analitycznych co np. ujmuje efekt U03 prognozuje procesy i zjawiska ekonomiczne, polityczne i prawne, wykorzystując metody i narzędzia stosowane w finansach i rachunkowości, co daje podstawy do prac badawczych i nabywania kompetencji społecznych niezbędnych, na rynku pracy (np. efekt K02 jest przygotowany do aktywnej pracy w grupie, oraz w edukacji na poziomie studiów II stopnia - co uwzględnia efekt K01- rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.

Reasumując, efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów I stopnia o profilu ogólniakademickim, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Efekty kształcenia są sformułowane w sposób prawidłowy i zrozumiały dla studentów, a także umożliwiają ich weryfikację.

Studenci ocenianego kierunku mają zapewniony dostęp do informacji o efektach kształcenia zakładanych dla kierunku *finanse i rachunkowość*. Dostęp do efektów kształcenia jest możliwy poprzez kontakt z nauczycielami akademickimi jak również poprzez stronę internetową krk.tu.koszalin.pl, gdzie studenci mogą znaleźć karty przedmiotów, w których publikowane są efekty kształcenia. W opinii studentów efekty kształcenia są przedstawione w sposób przejrzysty i zrozumiały, a zweryfikowanie stopnia osiągnięcia przez nich zakładanych efektów kształcenia jest możliwe.

W opinii studentów efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji.

1.5.

1.5.1

Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów.

1.5.2

Treści programowe dla ocenianego kierunku są uwzględnione w strukturze planu studiów, który zakłada podział na moduły: Przedmioty kształcenia ogólnego, Przedmioty podstawowe, Przedmioty kierunkowe, Przedmioty specjalnościowe obligatoryjne, Praktyka zawodowa.

Struktura modułów, jak również ich zawartość treściowa jest logiczna, odpowiadająca przyjętej koncepcji kształcenia. Plan studiów przewiduje podział na specjalności. Dobór przedmiotów odpowiada dyscyplinom, do których zostały przypisane efekty kształcenia. Najwięcej przedmiotów nawiązuje do kanonu finansów, ekonomii i zarządzania. Władzom Wydziału Nauk Ekonomicznych udało się wypracować autorską koncepcję kierunku. W wykazie efektów kształcenia znajdują się te nawiązujące do umiejętności analitycznych, które są realizowane między innymi w ramach przedmiotu „Prognozowanie i symulacje zjawisk ekonomicznych” „Analiza finansowa”.

Program kształcenia bazuje na Uchwale Senatu PK Nr 1/2012 i Zarządzeniu Rektora PK Nr 6/2012. Treści przedmiotów zostały bardzo szczegółowo opisane przez poszczególnych wykładowców w sylabusach. Treści te odpowiadają nazwie, specyfice i przedmiotowym efektom kształcenia.

1.5.3

Stosowane metody kształcenia wymieniono w sylabusach przedmiotów. W ramach wykładów studenci osiągają efekty głównie w zakresie wiedzy, przekazywanej przez wykładowców. W ramach ćwiczeń i laboratoriów nabywają umiejętności praktyczne, natomiast na konwersatoriach stosowane są indywidualne i grupowe formy aktywizacji studentów, których celem jest rozwijanie samodzielności, kreatywności i zaangażowania do pracy. Stosowanie aktywizujących metod kształcenia takich jak: praca w grupach, case study, dyskusje panelowe umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na seminariach dyplomowych studenci zdobywają wiedzę i umiejętności, które

przygotowują ich do planowania, organizacji i realizacji własnych badań.

Ww. metody nauczania uwzględniają samodzielne uczenie się poprzez przygotowywanie raportów i analiz, referatów. Stosowanymi formami aktywizacji studentów są prezentacje, referaty, praca w grupach, rozwiązywanie zadań, studia przypadków.

W razie potrzeby metody kształcenia są dostosowywane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami np. poprzez udostępnianie materiałów dydaktycznych przez nauczycieli akademickich takich jak prezentacje i teksty źródłowe. Przygotowanie studentów do pracy badawczej odbywa się głównie poprzez udział studentów w zajęciach takich jak ćwiczenia i laboratoria oraz seminarium dyplomowe. W bieżącym roku akademickim powstało również koło naukowe „Poltech Koszalin”, którego działalność ma za zadanie wspierać studentów w rozwoju naukowym.

1.5.4

Na kierunku *finanse i rachunkowość* na studiach I stopnia stacjonarnych kształcenia trwa 6 semestrów. W toku studiów student ma 1920 godzin zajęć na studiach stacjonarnych, natomiast na studiach niestacjonarnych 1165 godzin. Łączna liczba punktów ECTS w toku studiów wynosi 182. Czas trwania kształcenia oraz przewidziany w programie studiów łączny nakład pracy studenta jest w zupełności wystarczający do zrealizowania efektów kształcenia i zakładanych treści programowych dla kierunku *finanse i rachunkowość*.

1.5.5

Organizacja systemu ECTS obowiązującego w Politechnice Koszalińskiej opiera się na Uchwale Nr 1/2012 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie wdrożenia w Politechnice Koszalińskiej Krajowych Ram Kwalifikacji. Ten obszerny 10-stronicowy dokument, określa:

1. Warunki, jakie musi spełniać program kształcenia,
2. Zasady opisywania zakładanych efektów kształcenia i programów studiów,
3. Prowadzenie dokumentacji procesu kształcenia,
4. Czas trwania i plan studiów,
5. Zasady rekrutacji na studia i wyboru specjalności,
6. Wykorzystanie e-learningu w kształceniu,
7. Warunki uzyskania kwalifikacji I i II stopnia,
8. Wymagania dodatkowe dotyczące kierunków studiów o profilu praktycznym,
9. Obieralność modułów zajęć,
10. Organizację praktyk zawodowych,
11. Tryb podjęcia przez Senat PK i Radę Wydziału uchwał w sprawie efektów kształcenia,
12. Możliwości modyfikacji dotychczasowych programów nauczania,
13. Przepisy przejściowe i końcowe.

Wydział Nauk Ekonomicznych określił w programie studiów wszystkie podstawowe wskaźniki związane z punktacją ECTS przewidziane w przepisach prawa. Poniżej przedstawiono sumaryczne wskaźniki ilościowe charakteryzujące program studiów.

1.	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	101 ECTS (55,49%)
2.	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia	93 ECTS (51,10%)
3.	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe	68 ECTS (37,36%)
4.	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi (co najmniej 30%)	59 ECTS (32,42%)
5.	Liczba punktów ECTS za języki obce	8 ECTS
6.	Liczba punktów ECTS za zajęcia z wychowania fizycznego	0 ECTS
7.	Minimalna liczba punktów ECTS, które student uzyskuje w ramach zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów	3 ECTS

Liczba punktów ECTS jest zgodna z regulacjami prawnymi (Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, uchwałą Senatu PK Nr 1/2012) i wynosi 182 ECTS w cyklu kształcenia 2015-2018, który trwa 6 semestrów.

Zajęciom/modułom wynikającym z programu kształcenia przypisano punkty ECTS. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, na które składają się godziny zajęć zorganizowanych zgodnie z planem studiów oraz godziny pracy indywidualnej studenta. W celu uzyskania dyplomu ukończenia studiów na kierunku *finanse i rachunkowość* zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, student jest zobowiązany uzyskać 182 punkty ECTS. Jediną wątpliwość budzi brak przypisania punktów ECTS do zajęć z wychowania fizycznego. Na studiach stacjonarnych studenci mają 60 godzin zajęć z wychowania fizycznego, natomiast na studiach niestacjonarnych przewidziany jest moduł „Wf/Profilaktyka zdrowia” w wymiarze 14 godzin zajęć. Zajęciom związanym z prowadzonymi na Wydziale badaniami naukowymi przypisano 101 ECTS a więc ponad 50 % ogółu ECTS. Analiza zakresu prowadzonych badań jest zgodna z zakresem wskazanych modułów zajęć.

Liczba punktów ECTS na kierunku *finanse i rachunkowość* została określona przy uwzględnianiu nakładu pracy studenta przewidzianego dla profilu ogólnoakademickiego oraz dla poszczególnych kursów przedmiotowych, natomiast zaliczenie kursu przedmiotowego, a także praktyk, zakłada, że student osiągnął wszystkie efekty kształcenia. Nakład pracy studenta został szczegółowo wyceniony w sylabusie każdego przedmiotu. Przyjęte rozwiązania nie odbiegają od obowiązujących standardów. Natomiast trzeba zauważyć iż nieco zawyżona została liczba ECTS przypisana modułom z zakresu nauk podstawowych - 93 ECTS gdyż wliczono do tej grupy moduły stanowiące pochodną nauk podstawowych jak np. controlling, rynki finansowe. W świetle powyższych informacji można uznać, że warunki związane z punktacją ECTS są zgodne z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności z zapisami rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

1.5.6

Plan studiów na kierunku *finanse i rachunkowość* przewiduje wybór modułów studiów przez studenta. Na I stopniu student ma możliwość wyboru przedmiotów w ramach modułów obieralnych na łączną liczbę 59 punktów ECTS - spośród 182, co stanowi 32%. Studenci posiadają od roku 2014/2015 do wyboru bogatą paletę czterech specjalności,

Duża liczba specjalności umożliwia studentom dobór takich zajęć, którymi są zainteresowani. W ramach programu kształcenia Uczelnia stwarza studentom możliwość wyboru indywidualnej ścieżki edukacyjnej, ponieważ oprócz modułów specjalnościowych studenci mogą wybierać seminarium dyplomowe, języki obce oraz praktyki. Ponadto studenci ocenianego kierunku mają realną możliwość wyboru przedmiotów przewidzianych planem studiów jako przedmioty z modułu obieralnego tj. wybierają 4 przedmioty spośród 12 oferowanych.

1.5.7

Formy zajęć dydaktycznych określone w programie studiów to wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria i seminaria. Dobór form zajęć w ramach poszczególnych przedmiotów jest adekwatny do ich specyfiki oraz zakładanych efektów nauczania. Ważną rolę odgrywa kształtowanie umiejętności badawczych w ramach seminariów dyplomowych. Z kolei na zajęciach laboratoryjnych studenci realizują prace projektowe. Studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej pracują na pakiecie finansowo-księgowym Symfonia.

Organizacja zajęć nie budzi zastrzeżeń. Na kierunku *finanse i rachunkowość* liczebność każdej z 9 grup ćwiczeniowych (po 3 na I, II i III roku studiów stacjonarnych) waha się od 12 do 30 osób, przy czym z reguły nie przekracza 25 osób. Na studiach niestacjonarnych liczebność każdej z 5 grup zawiera się w przedziale od 18 do 23 studentów. Tak małe wielkości grup umożliwiają prowadzenie zajęć dydaktycznych we właściwych warunkach, wyrażających się możliwością prowadzenia dyskusji podczas zajęć z wszystkimi studentami oraz indywidualnym podejściem do każdego studenta.

Kształcenie nie jest realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wyjątkiem są szkolenia biblioteczne i bhp. Na lektoratach wykorzystywany jest *blended learning*.

Generalnie jednak e-learning wykorzystywany jest tylko wspomagająco.

Planowanie i organizacja zajęć dydaktycznych jest optymalizowana dzięki systemowi USOS. System ten usprawnia zapisy na specjalności, wybór opiekunów prac, wypełnianie elektronicznych protokołów przez wykładowców, bieżącą archiwizację prac dyplomowych i szereg innych czynności.

W opinii studentów harmonogram zajęć jest publikowany z odpowiednim wyprzedzeniem, a wszelkie nagłe zmiany zachodzące w harmonogramie są niezależne od władz Jednostki. Długość przerw oraz sposób organizacji zajęć są w opinii studentów odpowiednie. Grupy ćwiczeniowe liczą do 26 osób, co odpowiada studentom w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Formy zajęć w opinii studentów odpowiadają profilowi kształcenia, a sekwencja przedmiotów w planie i programie studiów jest prawidłowa. Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* mają regulaminową możliwość indywidualizacji procesu kształcenia (Regulamin studiów Politechniki Koszalińskiej, Rozdział III Organizacja studiów §12 i §14). Na ocenianym kierunku realizowana jest indywidualna organizacja kursów. Jest ona adresowana do studentów znajdujących się w szczególnej sytuacji życiowej tj. np. kobiet w ciąży oraz studentów wychowujących dzieci, osób niepełnosprawnych, jak również studentów o wybitnych osiągnięciach w sporcie, sztuce itp. Indywidualną organizację kursów przyznaje na okres semestru Dziekan na wniosek studenta. Indywidualny plan i program studiów jest adresowany do studentów wybitnie uzdolnionym nie jest realizowany na ocenianym kierunku. Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, iż polityka informacyjna w tym zakresie jest wystarczająca. Seminaria wprowadzone do planów studiów od IV semestru sprzyjają wprowadzeniu studentów do problematyki badań naukowych.

Podkreślić również należy, że na Wydziale systematycznie dyskutuje się w gremiach kolegialnych nad konstrukcją siatek programowych. Były sytuacje wprowadzania korekt, gdyż studenci narzekali, że w danym semestrze są zbyt mocno obciążeni zajęciami dydaktycznymi. Z badań ankietowych realizowanych wśród studentów kierunku *finanse i rachunkowość* wynika, że oczekują oni tego, iż odrabianie zajęć wcześniej przełożonych lub odwołanych przez wykładowców powinno następować po uzgodnieniu z grupą oraz z odpowiednim wyprzedzeniem. Wyrazili oni również dezaprobatę dla nieuruchamiania specjalności, na które prowadzony był nabór. Niektórzy stwierdzili, że brakuje im aktywnie działających kół naukowych i autentycznego zaangażowania części kadry akademickiej w ich funkcjonowanie. Ponadto studenci wyrazili zainteresowanie zdobywaniem certyfikatów i uczestnictwem w szkoleniach zawodowych

1.5.8

Program kształcenia przewiduje obowiązkowe praktyki zawodowe. Wymiar praktyki wynosi 160 godzin (4 punkty ECTS). Wydział Nauk Ekonomicznych określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, wg Wydziałowego Regulaminu zasad organizacji i realizacji praktyk studenckich. Kwestie organizacji praktyk studenckich będzie szczegółowo regulowało nowe Zarządzenie Rektora Politechniki Koszalińskiej w sprawie organizacji i realizacji praktyk studenckich. Jego projekt udostępniono Zespołowi Wizytującemu PKA. Zawiera ono informacje na temat przebiegu i warunków zaliczenia praktyki oraz wzory dokumentów, takich jak:

- umowa o współpracy z podmiotem, w którym odbywa się praktyka,
- porozumienie dotyczące organizacji praktyki zawodowej,
- skierowanie na praktykę,
- harmonogram przebiegu praktyki zawodowej,
- wniosek o zrealizowanie praktyki w innym terminie,
- wniosek o zaliczenie wykonywanej pracy zarobkowej jako praktyki zawodowej.

Proponowane rozwiązania są prawidłowe i nie odbiegają od powszechnie obowiązujących standardów.

W Uczelni aktywnie działa Pełnomocnik Rektora ds. Praktyk. Na ocenianym kierunku powołany jest kierownik praktyk studenckich, który sprawuje nadzór nad prawidłowością ich odbywania. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wykaz 39 podmiotów, z którymi Politechnika Koszalińska zawarła umowy w sprawie organizacji praktyk studenckich dla studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych. Są wśród nich przedsiębiorstwa produkcyjne, urzędy administracji państwowej i samorządowej, firmy usługowe, banki, urzędy skarbowe, zakłady pracy chronionej.

1. ARSmedia Ryszard Kwiatkowski w Koszalinie

2. Fabryka Maszyn BUMAR – Koszalin SA w Koszalinie
3. Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego i Usług Inwestycyjnych Piotr Flens w Koszalinie
4. Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego
5. KOSPEL S.A. w Koszalinie
6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie
7. Kaliop Poland Sp. z o.o. w Słupsku
8. Starostwo Powiatowe w Koszalinie
9. Zakład Elektronicznej Techniki Obliczeniowej ZETO w Koszalinie
10. Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Koszalinie
11. Jaan Automotive Glass sp. z o.o. w Koszalinie
12. Zakład Techniki Próżniowej TEPRO SA w Koszalinie
13. PRO-WAM Spółka z o.o w Koszalinie
14. Redakcja Gazety „MIASTO” w Koszalinie
15. Urząd Miasta w Koszalinie
16. DB Schenker Sp. z o.o. Oddział Koszalin
17. Firmus Markets sp. z o.o w Mścicach
18. Północna Izba Gospodarcza Oddział w Koszalinie
19. Eko Wodrol Sp. z o.o. w Koszalinie
20. Miejska Energetyka Ciepła sp. z o.o. w Koszalinie
21. Centrum Kultury i Spotkań Europejskich w Białogardzie
22. Wielkopolska Spółka Gazownicza sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Koszalinie
23. Starostwo Powiatowe w Białogardzie
24. Urząd Miasta w Białogardzie
25. II Urząd Skarbowy w Koszalinie
26. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie Delegatura w Koszalinie
27. Spółdzielnia Inpromet Zakład Pracy Chronionej w Koszalinie
28. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Spółka z o.o. w Koszalinie
29. Przedszkole nr 35 w Koszalinie
30. Mojsiuk Sp. z o.o. Stare Bielice
31. MPS International Ltd w Koszalinie
32. Zarząd Obiektów Sportowych sp. z o.o. w Koszalinie
33. SBCwindows&doors sp. z o.o. w Białogardzie
34. CRP Konsulting sp. z o.o. Centrum Realizacji Projektów w Koszalinie
35. Royal Greenland Seafood Sp. z o.o. w Koszalinie
36. Kabel-Technik – Polska Sp. z o.o. w Czaplunku
37. Ośrodek Rehabilitacyjno-Wczasowy SOFRA Mielno-Unieście
38. Urząd Dozoru Technicznego. Oddział Terenowy w Koszalinie
39. TSL Nordic Sp. z o.o. w Koszalinie

Dobór zakładów pracy, w których realizowane są praktyki odpowiada celom i efektom kształcenia zakładanym dla ocenianego kierunku. W celu oceny doboru firm przyjmujących studentów WNE na praktyki stworzono „Kwestionariusz ankiety oceny studenckiej praktyki zawodowej”, który został zatwierdzony podczas spotkania Konwentu.

Ponadto wymieniono kolejnych 38 przedsiębiorstw i instytucji współpracujących z Wydziałem Nauk Ekonomicznych na podstawie porozumienia stron. Wykaz podmiotów, z którymi zawierane są umowy na organizację praktyk znajduje się na stronie internetowej Uczelni oraz u kierownika praktyk dla danego kierunku.

Praktyki dla studentów kierunku *finanse i rachunkowość* odbywają się najczęściej w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i Urzędach Skarbowych. Uczelnia współpracuje również z Północną Izbą Gospodarczą, Oddział w Koszalinie.

W realizacji praktyki zawodowej z pomocy Uczelni korzysta około 40% studentów, natomiast 60% odbywa praktyki we wskazanym przez siebie przedsiębiorstwie lub urzędzie. Ten wysoki odsetek spowodowany jest tym, że bardzo wielu studentów ocenianych kierunków, to studenci dojeżdżający, którym zależy na ograniczeniu kosztów związanych z dojazdami do odległych miejsc odbywania praktyk. Od pewnego czasu sytuacja na rynku pracy zmieniła się pod tym względem na lepsze i pojawiły się nowe oferty od przedsiębiorstw. Ponadto wśród studentów niestacjonarnych spora część

to osoby, np. zatrudnione w działach sprzedaży, czy księgowości, które mogą osiągać efekty kształcenia związane z modułem „Praktyki zawodowej” w miejscu swojej pracy.

Weryfikacja efektów praktyki zawodowej odbywa się poprzez analizę sprawozdania z praktyk, które powinno odnosić się do wcześniej ustalonego harmonogramu ich odbycia. Generalnie praktyka realizowana jest w ramach IV semestru studiów, ale na wniosek studenta Dziekan może wyrazić zgodę na przesunięcie tego terminu, co jest szczególnie ważne dla studentów stacjonarnych podejmujących okresowe zatrudnienie w okresie letnim.

Studenci wiedzą, iż zostały określone dla praktyk zawodowych efekty kształcenia oraz sposób ich weryfikacji. Dokumenty są ogólnodostępne za pośrednictwem strony internetowej Jednostki. W opinii studentów sposób organizacji praktyk jest prawidłowy. Studenci samodzielnie poszukują miejsc odbywania praktyk lub korzystają z pomocy Uczelni. Oferty praktyk są zamieszczane na stronie Biura Karier działającego w Uczelni. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie wypowiedzieli się w kwestii pomocy ze strony Uczelni przy wyszukiwaniu miejsc praktyk.

1.5.9

Oferta kształcenia w języku angielskim (Rachunek kosztów i Rachunkowość zarządcza) sprzyja w niewielkim stopniu wymianie studentów. Ponadto studenci mają relatywnie rzadką możliwość uczestniczenia w wykładach otwartych, konferencjach i innych zajęciach, na które zapraszani są zagraniczni goście. Studenci ocenianego kierunku mogą brać udział w programie międzynarodowej wymiany Erasmus+, ale ich zainteresowanie jest bardzo małe. Jednym z wyzwań dla władz WNE powinno być zwiększenie stopnia internacjonalizacji kształcenia.

Studenci wyrazili pozytywne opinie nt. wykładów prowadzonych w języku obcym przez zagranicznych profesorów wizytujących wykładów, jakości prowadzonych lektoratów, z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego. W opinii studentów lektoraty obejmują naukę języka obcego specjalistycznego, charakterystycznego dla ocenianego kierunku.

1.6

1.6.1

Zasady i procedury rekrutacji regulują następujące dokumenty:

- Uchwała nr 24/2013 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 24 kwietnia 2013r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na studia w Politechnice Koszalińskiej w roku akademickim 2014/2015
- Uchwała nr 12/2014 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na studia w Politechnice Koszalińskiej w roku akademickim 2015/2016
- Uchwała nr 21/2015 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 22 kwietnia 2015r. w sprawie ustalenia podstawowych limitów przyjęć na stacjonarne studia pierwszego i drugiego stopnia w Politechnice Koszalińskiej w roku akademickim 2015/2016

Postępowanie rekrutacyjne odbywa się na podstawie konkursu świadectw (wynik z egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości) z przedmiotów określonych jako preferowane na kierunku *finanse i rachunkowość*, takich jak język polski, historia, geografia, wiedza o społeczeństwie, matematyka, język obcy nowożytny. O doborze kandydatów decyduje liczba uzyskanych punktów. Można stwierdzić, że przyjęte warunki rekrutacji są wyczerpujące i nie zawierają zapisów, które naruszałyby zasadę równych szans w podjęciu kształcenia.

Analizując kwestie związane ze skutecznością procesów rekrutacyjnych nadmienić trzeba, że od kilku lat nie jest ona satysfakcjonująca. Jest to pochodną wielu zjawisk i procesów, jak choćby niżu demograficznego, czy wyczerpywania się formuły studiów niestacjonarnych z powodu znacznego spadku liczby kandydatów na studia. Abstrahując od hierarchii tych powodów trzeba stwierdzić, że skuteczność działań rekrutacyjnych, będąca również efektem działań promocyjnych jest w ostatnich latach niezadowalająca. Z tego powodu liczba studentów na ocenianym kierunku systematycznie maleje. Aby temu zapobiec wykonywane są audyty wyników rekrutacji i promocji Uczelni. Na kierunku *finanse i rachunkowość* liczba studentów w roku akademickim 2014/2015 w porównaniu do sytuacji sprzed 3 lat:

- spadła na studiach stacjonarnych I stopnia o 25%
- spadła na studiach niestacjonarnych I stopnia o 23%

Co prawda pozytywnym aspektem tego zjawiska jest to, że zajęcia dydaktyczne odbywają się w małych kameralnych grupach, tym niemniej zasygnalizowane zjawisko powinno stanowić przedmiot głębszej refleksji władz Wydziału i Uczelni.

W opinii studentów wymagania rekrutacyjne odnoszące się do poziomu studiów I stopnia są odpowiednie, aby zapewnić właściwy dobór kandydatów. Przepisy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Rekrutacja na studia I stopnia odbywa się w drodze konkursu świadectw maturalnych, lub z jego pominięciem w przypadku laureatów olimpiad. Przedmioty maturalne, które są punktowane w postępowaniu kwalifikacyjnym to: język polski, język obcy nowożytny, matematyka, geografia, historia, wiedza o społeczeństwie. W opinii studentów limit kandydatów przyjmowanych na studia odpowiada potencjałowi dydaktycznemu Jednostki. Informacje o procesie rekrutacji są ogólnodostępne – zamieszczone na stronie internetowej Jednostki.

1.6.2

Wychodząc naprzeciw wymogom artykułu 170 f Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym Senat Politechniki Koszalińskiej wydał Uchwałę Nr 29/2015 w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Regulacje te będą obowiązywały od roku akademickiego 2016/2017. Wydział Nauk Ekonomicznych przygotowuje się do rozpatrywania wniosków kandydatów ubiegających się o potwierdzenie efektów kształcenia. Trwają prace nad regulaminem zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się na podstawie założeń wynikających z w.w. Uchwały Senatu. Organem opiniującym będzie trzyosobowa Komisja weryfikująca efekty uczenia się, którą powoła Dziekan. Ramy jej funkcjonowania są obecnie doprecyzowywane. Dotychczas nie wpłynął żaden wniosek kandydata ubiegającego się o uznanie już nabytych efektów kształcenia, np. w miejscu pracy zawodowej.

1.7

Narzędziem ilustrującym zasady oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia jest „Karta Kursu”. W procesie tym wykorzystuje się całe spektrum metod: w zakresie wiedzy i umiejętności (np. prace pisemne, odpowiedzi ustne, prezentacje multimedialne, egzaminy) oraz kompetencji społecznych (np. obserwacja aktywności, ocena umiejętności pracy w grupie). Metody weryfikacji są dobrze dostosowane do charakteru przedmiotów, jak również do kategorii efektów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Po każdym semestrze są sporządzane karty realizacji efektów kształcenia.

Analiza wystawianych ocen w ostatniej sesji egzaminacyjnej pozwala stwierdzić, że struktura ocen jest prawidłowa. Oceny są zróżnicowane, udział ocen niedostatecznych wyniósł 6%, dostatecznych – 28%, dostatecznych plus – 16%, ocen dobrych – 20,%, dobrych plus – 13% i bardzo dobrych 16%. Ponadto studenci nieklasyfikowani stanowili 1%.

Jeśli chodzi o weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia to na podstawie przeglądanych przez Zespół oceniający prac etapowych wątpliwości wzbudziły następujące kwestie:

- bardzo niska zdawalność niektórych egzaminów w pierwszym terminie, np. ze Statystyki oraz Postaw finansów,
- wykorzystywanie wyłącznie testowej formuły weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia w ramach takich przedmiotów jak „Psychologia” czy „Prawo”.

W przypadku pracy dyplomowej oceniany jest całokształt procesu jej powstawania, czyli sformułowanie problemu badawczego, stworzenie planu pracy, zebranie materiałów źródłowych, napisanie kolejnych rozdziałów oraz obrona pracy. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym składanym przed komisją. Procedury dotyczące procesu dyplomowania zawarte są w Regulaminie dyplomowania, dostępnym na stronie internetowej WNE. Przyjęte w tym zakresie rozwiązania są prawidłowe.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wykazy prac dyplomowych obronionych przez studentów kierunku *finanse i rachunkowość*, kończących studia w minionym roku akademickim. W wykazie prac obronionych w pierwszym półroczu 2015 roku widnieje 237 prac licencjackich. Z listy tej dokonano losowania 9 prac poddanych szczegółowej ocenie. Ich merytoryczny poziom jest generalnie dobry. Informacje na ich temat zawarto w załączniku nr 3 (część II).

Szczegółowa analiza tematów wszystkich prac dyplomowych każe stwierdzić, że zdecydowana większość spośród nich bardzo dobrze lokuje się w kanonie kierunku *finanse i*

rachunkowość. Są to prace poświęcone analizie płynności finansowej przedsiębiorstw, formom ich opodatkowania, sprawozdawczości finansowej podmiotów gospodarczych, formom finansowania działalności gospodarczej, ocenie zdolności kredytowej, zarządzaniu kapitałem obrotowym, itp. Bardzo nieliczne prace wykraczają poza kanon kierunku. Są to przykładowo:

- Ocena funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce;
- Analiza działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w Polsce w latach 2006-2011;
- Analiza działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w Polsce w latach 2009-2013;
- Ocena stopnia internacjonalizacji przedsiębiorstw MSP w Polsce;
- Specyfika kontroli zarządczej w jednostce samorządu terytorialnego na przykładzie gminy Przelevice.

Nie stwierdzono skłonności do zawyżania ocen z prac licencjackich, Warto też podkreślić, że Wydział Nauk Ekonomicznych organizuje konferencje dydaktyczne (np. w dniu 30 marca 2015 roku) na temat organizacji seminariów licencjackich na kierunku *finanse i rachunkowość*. Poświęcone były one takim zagadnieniom, jak: wybór i formułowanie problemu badawczego, zasady pisania i oceniania prac licencjackich. Podczas konferencji prelegenci wygłosili 6 referatów. Tego typu prelekcje o metodycznym charakterze są bardzo pomocne dla promotorów prac.

Podsumowując, można stwierdzić, że proces dyplomowania przebiega prawidłowo, a stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów na wszystkich etapach procesu kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i wspomagają studentów w procesie uczenia się.

Na ocenianym kierunku stosowanymi formami oceny stopnia uzyskania efektów kształcenia są testy, kolokwia oraz egzaminy w formie pisemnej i ustnej. Nauczyciele akademicy w ocenie końcowej uwzględniają również aktywność studenta podczas zajęć. W opinii studentów sposoby weryfikacji są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, a ich systematyczność zapewnia stymulację procesu uczenia się. Według studentów formy oceny zapewniają skuteczny sposób sprawdzania poszczególnych efektów kształcenia, również w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Organizacja egzaminu dyplomowego z perspektywy studentów pozwala ostatecznie i obiektywnie zweryfikować osiągnięte efekty kształcenia w toku studiów.

1.7.2

Kompleksowa regulacja systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia zawarta jest w Regulaminie studiów, który został przyjęty Uchwałą nr 18/2015 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 22 kwietnia 2015 roku. Regulamin określa zasady kontroli stopnia realizacji efektów kształcenia, terminy przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, skalę stosowanych ocen, itp. Ponadto szczegółowe reguły zaliczania wykładów, ćwiczeń, seminariów, laboratoriów i konwersatoriów zawarte są w sylabusach każdego przedmiotu. System obejmuje cały proces kształcenia, co zapewnia możliwość porównywania ocen. System ten jest między innymi efektem funkcjonowania procedur Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na jego sprawne funkcjonowanie ma wpływ również platforma USOS, która zapewnia wiarygodność i przejrzystość systemu ocen oraz łatwy dostęp do nich studentów.

Archiwizacja etapowych efektów kształcenia odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora PK Nr 6/2015, natomiast archiwizacja prac dyplomowych w oparciu o Zarządzenie Nr 11/2015 Rektora PK.

Studenci poinformowali iż podczas pierwszych zajęć w semestrze, studenci są informowani przez nauczycieli akademickich o warunkach zaliczenia przedmiotu. Informacje ogólne w zakresie sposobu zaliczania poszczególnych przedmiotów są również dostępne w sylabusach. Według studentów kierunku *finanse i rachunkowość*, system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen a wymagania stawiane wobec studentów są wystandaryzowane. W opinii studentów stosowane przez nauczycieli akademickich metody oceny są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i umożliwiają ich osiągnięcie. Informacje o wynikach kolokwiów i egzaminów są podawane do wiadomości studentów głównie drogą elektroniczną poprzez pocztę e-mail starostów grup. Czas w jakim zostają podane wyniki z egzaminów i oceny cząstkowe należy ocenić pozytywnie – czas oczekiwania na wyniki, zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji, trwa do 7 dni.

2. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia kierunku finanse i rachunkowość jest zgodna z celami polityki jakości i misją oraz strategią rozwoju Uczelni. Plany rozwoju kształcenia w ramach ocenianego kierunku finanse i rachunkowość są adekwatne do zasobów infrastrukturalnych i kadrowych Wydziału Nauk Ekonomicznych. Władze Wydziału dążą do intensyfikacji współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego. Emanacją tych działań jest powołanie przed ponad rokiem Konwentu WNE PK, który składa się z 24 przedstawicieli regionalnych i lokalnych przedsiębiorstw i instytucji. Deklarowane efekty kształcenia są prawidłowo osadzone w dyscyplinie wiodącej finanse i dyscyplinach uzupełniających: ekonomia i nauki o zarządzaniu, co gwarantuje należytą tożsamość kierunku. Ponadto efekty kształcenia są sformułowane w sposób jasny i komunikatywny. Program nauczania posiada strukturę modułową, która jest adekwatna do opracowanej koncepcji kształcenia. Organizacja zajęć dydaktycznych, w tym seminariów dyplomowych i praktyk zawodowych nie budzi większych zastrzeżeń. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów na studia na ocenianym kierunku *finanse i rachunkowość*. Umiejdzynarodowienie kierunku jest relatywnie niewielkie. Trwają prace nad stworzeniem i wdrożeniem procedur potwierdzenia efektów kształcenia. System oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia funkcjonuje prawidłowo. Zapisy zawarte w sylabusach dają pełną informację o stosowanych wymaganiach i kryteriach oceniania. System ECTS nie budzi zastrzeżeń. Metody kształcenia wspomagają osiąganie zakładanych efektów kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia na ogół zawiera trafne sposoby oceny stopnia osiągania zakładanych efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W opinii studentów na ocenianym kierunku program studiów, organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie określonych kwalifikacji absolwenta. Polityka rekrutacyjna w opinii studentów zapewnia właściwy dobór kandydatów na oceniany kierunek, a zasady nie dyskryminują żadnej z grup kandydatów. W opinii studentów stworzony na kierunku *finanse i rachunkowość* system sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się jak również ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

4. Zalecenia

-Podniesienie skuteczności rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w celu przeciwdziałania dużemu spadkowi liczby studentów, intensyfikacja działań o charakterze promocyjnym;

-Znaczące podniesienie dotychczasowego stopnia internacjonalizacji kształcenia. Władze Wydziału prawidłowo identyfikują słabości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów, co znajduje potwierdzenie nie tylko w rozmowach odbytych podczas wizytacji, ale również w zawartości Analizy SWOT w Raporcie Samooceny.

- Zintensyfikować wykorzystanie posiadanego oprogramowania na zajęciach dydaktycznych oraz w realizowanych pracach dyplomowych.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do

prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwi właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Jednostka zgłosiła w minimum kadrowym na kierunku *finanse i rachunkowość* 14 nauczycieli akademickich (5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 9 ze stopniem doktora). Zespół oceniający biorąc pod uwagę wymogi określone w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 3.10.2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia a także odpowiednie zapisy Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym nie zalicza do minimum kadrowego jednej osoby z grupy doktorów ze względu na niezgodny z obowiązującymi przepisami wymiar prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Zaliczeni do minimum kadrowego nauczyciele - 13 osób (5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 8 ze stopniem doktora), posiadają tytuły i stopnie naukowe zgodne z wymaganiami określonymi w cytowanym Rozporządzeniu. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe na kierunku *finanse i rachunkowość* posiadają dorobek naukowy w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia oraz finanse a więc w dyscyplinach do których odniesiono kierunkowe efekty kształcenia. Kwalifikacje nauczycieli akademickich pozwalają na realizację efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Zatem minimum kadrowe dla kierunku finanse i rachunkowość - studia I stopnia jest spełnione.

Relacja pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów odpowiada proporcjom wynikającym z §17 ust.1 pkt. 8 w/w rozporządzenia, i wynosi 1: 36 (13 : 335) (stan na dzień 30.01.2016 r.) wobec granicznej relacji ustalonej na poziomie 1 : 120.

2.2

Zajęcia dydaktyczne na studiach I stopnia kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzi łącznie 50 pracowników, w tym: 1 profesor oraz 7 doktorów habilitowanych, 24 doktorów (36 osób spoza minimum kadrowego: 1 profesor nauk ekonomicznych, 2 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych, 24 doktorów i 18 magistrów). Wśród doktorów większość posiada stopnie naukowe w dziedzinie nauk ekonomicznych. Wśród 23 osób, poza doktorami nauk ekonomicznych zajęcia prowadzi 1 doktor nauk ścisłych, 1 doktor nauk rolniczych, dodatkowo 19 osób z tytułem magistra (9 magistrów ekonomii, 1 magister wychowania fizycznego, 2 magistrów psychologii, wychowania technicznego, 1 magister nauk matematycznych, 2 mgr nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej językoznawstwo oraz przedstawiciele praktyki gospodarczej prowadzący zajęcia do wyboru).

Problematyka badań naukowych realizowanych przez pracowników Wydziału mieści się w dyscyplinie nauki - finanse jak również ekonomia i nauki o zarządzaniu. Skupiając ocenę na dyscyplinie finanse trzeba podkreślić, iż obejmuje ona następujące obszary: sektor bankowy (przykładowo kredytowanie działalności gmin rolnych), sektor ubezpieczeniowy (w szczególności ubezpieczenia rolne), sektor funduszy inwestycyjnych, przedmioty pośrednictwa finansowego, rachunkowość.

Liczba wyżej wymienionych pracowników naukowo-dydaktycznych, dla których uczelnia stanowi podstawowe lub dodatkowe miejsce pracy i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych, przypisanych do obszaru nauk społecznych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

2.3

Podstawą prowadzonej na Uczelni polityki kadrowej są akty prawne: Ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym z dnia 27 lipca 2015 r. oraz Uchwała Senatu 1/V/2015 z dnia 27 maja 2015r. W Instytucie Ekonomii i Zarządzania pracownicy dydaktyczni zatrudnieni są na stanowiskach: profesora wizytującego, docenta, starszego wykładowcy, wykładowcy i instruktora. Procedura zatrudniania pracowników w Instytucie prowadzona jest na drodze konkursu. Umowy zawierane z pracownikami mają określony czas trwania.

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia taki dobór kadry, który zapewnia realizację założonych efektów kształcenia dla kierunku *finanse i rachunkowość*. Nauczyciele akademicki stale podnoszą swoje kwalifikacje naukowe i zdobywają kolejne stopnie naukowe. W latach 2014-2015 w ramach rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej uzyskano jeden stopień naukowy doktora habilitowanego oraz dwa stopnie doktora w dyscyplinie finanse. W jednostce przygotowywane są kolejne prace doktorskie i habilitacyjne.

Pracownicy dydaktyczni poddawani są ocenie okresowej (co 2 lata). Kryteriami oceny objęte są m.in. działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna na rzecz Uczelni (Uchwała nr 19/2013 Senatu PK z dnia 13 marca 2013). Pracownicy mają możliwość ubiegania się o Nagrodę Rektora (Uchwała nr 47/2013 Senatu PK z dnia 18 grudnia 2013) posiadającą wymiar pieniężny w kategoriach: osiągnięć naukowych, organizacyjnych i dydaktycznych. Nagrody przyznawane są corocznie, indywidualnie i zespołowo.

Pracownicy dydaktyczni Instytutu mogą także ubiegać się o dofinansowanie konferencji i staży, podczas których afiliują Uczelnię. Polityka kadrowa sprzyja umiędzynarodowieniu przez wspieranie wyjazdów dydaktycznych nauczycieli akademickich w ramach programu ERASMUS (+) o czym świadczą zajęcia prowadzone na uczelniach partnerskich w ISEG - Instituto Superior de Economia e Gestão P LISBOA109, Białoruska Akademia Rolnicza w Gorki – Białoruś (tab. 12 Raportu) oraz wizyta studyjna University of Georgia, Óbuda University.

Zespół przeprowadził również rozmowę z prodziekanami WNE ws. prowadzonych badań naukowych. Na podstawie rozmowy oraz przedstawionych informacji można stwierdzić, iż określone zasady są realizowane. Kadra otrzymuje dofinansowanie na wyjazdy konferencyjne pod warunkiem aktywnego uczestnictwa a więc wygłoszenia referatu. Uczelnia wydaje własne prace naukowe (Zeszyty Naukowe Politechniki Koszalińskiej) oraz monografie tworząc warunki do publikowania wyników badań prowadzonych przez kadrę. Analiza planów badań naukowych potwierdza, iż wsparcie Uczelni w zakresie rozwoju naukowego jest w pełni realizowane.

Podczas wizytacji przedstawiono arkusze ocen oraz protokół z posiedzenia Komisji ds. oceny kadry. W opinii Komisji w przypadku każdego nauczyciela akademickiego uwzględniana jest opinia studentów oraz wyniki hospitacji zajęć. Rektor ma możliwość przyznania nagrody za działalność dydaktyczną.

2.4

Problematyka badawcza pracowników WNE obejmuje w szczególności takie tematy jak: Koszty zarządzania procesami leczniczymi, Uwarunkowania decyzji inwestycyjnych i finansowych rolników Pomorza Środkowego, Gospodarka lokalna i regionalna oparta o endogeniczny, zrównoważony rozwój, Potencjał rozwojowy produktów turystycznych krajowych i zagranicznych destynacji, Marketing usług – aktywne podmioty gospodarcze na terenie regionu Pomorza Środkowego, Kompetencyjne uwarunkowania zarządzania przedsiębiorstwem, Rozwój gospodarczy i społeczny woj. zachodniopomorskiego w aspekcie konkurencyjności, innowacyjności i zrównoważonego rozwoju. Tę problematykę uzupełniają projekty na rzecz lokalnego rynku obejmujące badania: satysfakcji klientów promów pasażerskich, rozwoju turystyki w Koszalinie, opinii mieszkańców Szczecinka w ewaluacji projektu CIVITAS RENAISSANCE, opinii uczestników imprez masowych.

Obecnie realizowane są następujące prace badawcze wieloetapowe: „Uwarunkowania decyzji inwestycyjnych i finansowych rolników (przedsiębiorstw rolniczych, rolniczych gospodarstw domowych) Pomorza Środkowego”, „Społeczno – ekonomiczne problemy rozwoju woj. Zachodniopomorskiego”. Zakończony został temat badawczy „Makroekonomiczne i mikroekonomiczne procesy i czynniki przemian we współczesnej gospodarce polskiej w aspekcie globalizacji”, realizowany w latach 2012-2015. W latach ubiegłych zrealizowano również, m.in. takie tematy jak: „Rachunkowość instrumentem podejmowania decyzji kierowniczych” oraz „Kierunki

doskonalenia rachunku kosztów wspomagające zarządzanie”.

Współpraca międzynarodowa uwzględniająca udział w konferencjach oraz stażach objęła w ostatnich trzech latach 11 osób.

Wyniki badań prowadzonych przez pracowników dydaktycznych są publikowane w Zeszytach Naukowych Politechniki Koszalińskiej (Index Copernicus - ICV 2014: 36,51 (ocena znormalizowana: 4,02); ICV 2013: 3,77, BazEkon), Zeszyty Naukowe Wydziału Nauk Ekonomicznych są uwzględnione w części "B" wykazu czasopism naukowych (Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 grudnia 2015 r.) pod poz. 2171 (przyznana liczba punktów - 6). W 2014 roku została wydana nakładem Uczelni recenzowana publikacja pt. *Gospodarcze aspekty ryzyka na rynkach finansowych* (Wydawnictwo Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 2014), w przygotowaniu są kolejne monografie podsumowujące aktualnie prowadzone badania.

2.5

Doświadczenia pracowników gromadzone podczas prowadzonych badań są wykorzystywane w opracowaniu, aktualizowaniu i rozwijaniu procesu dydaktycznego. Wiedza pozyskana jako wyniki badań wykorzystywana jest do wzbogacania treści merytorycznych prezentowanych na zajęciach oraz do opracowywania nowych materiałów dydaktycznych. Indywidualne zainteresowania pracowników naukowo-dydaktycznych wykraczające poza ramy treści przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych znajdują wyraz w zgłaszanych do realizacji wykładach do wyboru.

Działania podejmowane przez Wydział Nauk Ekonomicznych we współpracy z Konwentem, otoczeniem gospodarczym oraz administracją samorządową skutkują wspólnym proponowaniem zagadnień realizowanych w ramach prac dyplomowych. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma wpływ na sposób uwzględniania treści praktycznych w procesie dydaktycznym. W trakcie wizytacji Zespół uczestniczył w spotkaniu z interesariuszami zewnętrznymi, którzy w pełni potwierdzili udział w budowaniu efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Funkcjonowanie studenckiego koła naukowego przemawia na korzyść aktywnej pracy pracowników WE, którzy doskonalą programy kształcenia wraz ze studentami ocenianego kierunku.

3.. Uzasadnienie

Zespół oceniający na podstawie analizy dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego, analizy obciążeń dydaktycznych i złożonych oświadczeń stwierdza, że 13 z 14 proponowanych do minimum kadrowego osób, w tym 5 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 8 doktorów, spełniają wymogi w tym zakresie (posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie finanse lub ekonomia, lub nauki o zarządzaniu do których odnoszą się efekty kształcenia, prowadzą zajęcia w odpowiednim wymiarze godzin i deklarują właściwą przynależność do minimum kadrowego) i została zaliczonych do minimum kadrowego. Jedna osoba ze stopniem naukowym doktora, nie spełnia wymogu prowadzenia zajęć w odpowiednim wymiarze godzin, zatem nie została zaliczona do minimum kadrowego.

Uczelnia spełnia zatem minimum kadrowe dla kierunku *finanse i rachunkowość* na studiach I stopnia. Struktura kwalifikacji naukowych i dydaktycznych kadry prowadzącej zajęcia w pełni odpowiada potrzebom kierunku *finanse i rachunkowość* oraz jest dostosowana do I stopnia kształcenia. Zajęcia dydaktyczne wykłady, ćwiczenia prowadzone są przez osoby posiadające odpowiedni dorobek naukowy związany z prowadzonym przedmiotem.

Uczelnia realizuje właściwie politykę kadrową. Uczelnia realizuje badania naukowe w obszarze nauk społecznych w dyscyplinie finanse oraz ekonomia. Kadra otrzymuje wsparcie finansowe, merytoryczne i organizacyjne dla rozwoju naukowego i dydaktycznego poprzez możliwość publikowania efektów prac w wydawnictwach Uczelni. Uczelnia wykorzystuje badania naukowe w projektowaniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

4. Zalecenia

- Podtrzymanie badań naukowych i działalności kół naukowych
- Zintensyfikowanie działań celem pozyskiwania środków zewnętrznych na badania
- Zintensyfikowanie działań celem pozyskiwania zewnętrznych stypendiów naukowych

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Wydział Nauk Ekonomicznych współpracuje z instytucjami i przedsiębiorstwami oraz organizacjami sektora finansowego w tym z Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, oddział w Koszalinie, Związkiem Banków Polskich, Północną Izba Gospodarcza Oddział Koszalin, Stowarzyszeniem Środkowopomorskich Pośredników w Obrocie Nieruchomościami. Ponadto w roku 2014 na Wydziale powołany został Konwent Pracodawców, którego zadaniem jest między innymi wspieranie rozwoju wydziału oraz opiniowanie efektów kształcenia i sposobów ich realizacji oraz weryfikacji. Również w składzie osobowym Rady Programowej kierunku *finanse i rachunkowość* działające w strukturach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, znajduje się przedstawiciel pracodawców. Przeprowadzona podczas wizytacji rozmowa z władzami wydziału oraz spotkanie z przedstawicielami pracodawców i Konwentu pozwala stwierdzić, iż współpraca z otoczeniem gospodarczym i społecznym obejmuje opiniowanie efektów kształcenia. Wydział przeprowadził badania ankietowe wśród pracodawców dotyczące między innymi efektów kształcenia. Przedstawiciele pracodawców wyrazili opinie, szczególnie w zakresie prowadzonych specjalności, a także efektów kształcenia na poziomie przedmiotu. W sprawozdaniach Rady Programowej kierunku znajdują się opinie przedstawicieli pracodawców (np. Dyrektora ds. Klientów Detalicznych Banku PKO SA w Szczecinie) dotyczące efektów kształcenia i ich weryfikacji jak też sugestie powołania nowej specjalności *podatki i doradztwo podatkowe*. Wnioski z tych badań pozwoliły na wspólne opracowanie programu, w ramach działalności Rady programowej, dla specjalności a także przedmiotowych efektów kształcenia dwóch kursów-zajęć do wyboru – „Praktyczne aspekty prowadzenia biznesu” oraz „Instytucje otoczenia biznesu”. Spotkanie zespołu oceniającego z przedstawicielami Konwentu pozwala uznać iż Konwent identyfikuje zadania, które należy rozwiązywać w doskonaleniu procesu kształcenia jak np. kreowanie umiejętności miękkich, organizacja praktyk zawodowych, przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Współpraca Wydziału z przedstawicielami rynku pracy pozwoliła na organizację cyklu warsztatów podnoszących kompetencje studentów na rynku pracy, spotkań z ludźmi sukcesu gospodarczego, konkursu wiedzy z finansów i rachunkowości. oraz prowadzenie wybranych kursów dla studentów przez praktyków gospodarczych. Ważnym elementem współpracy jest organizacja praktyk zawodowych i staży. Na spotkaniu z kadrą akademicką podkreślano problem współpracy z szkołami średnimi w celu promowania wydziału i kierunku *finanse i rachunkowość*. Podkreślano znaczącą rolę konkursu wiedzy w tym zakresie, który z jednej strony rozwija zainteresowania młodzieży problematyką finansów i rachunkowości a drugiej strony wskazuje na możliwości studiowania takiego kierunku. Współpraca z Konwentem Pracodawców przyniosła takie inicjatywy jak: organizacja w roku 2014 konferencji „*Jak to się stało, że im się udało – 2 biznesowe historie opowiedziane przez ich twórców*”, której organizatorami byli: WNE PK, Biuro Karier PK oraz Północna Izba Gospodarcza. Zorganizowano cykl szkoleń podnoszących kompetencje studentów na rynku pracy pt. „*Kariera Start*” zawierające takie zagadnienia jak: Aktywność studenta na rynku pracy, tworzenie mapy kariery, zainteresowanie pracodawcy naszą kandydaturą – organizator Randstad Polska sp. z o.o., Przygotowanie się na spotkanie z pracodawcą i przebieg rozmowy rekrutacyjnej – organizator MPS International Ltd. sp. z o.o., Zarządzanie sobą w czasie – Spektrum Szkolenia Doradztwo Coaching, Aktywny pracownik – czyli kiedy pracodawca jest zadowolony z pracownika – Instytut Dobrych Praktyk Biznesowych. Ważnym efektem współpracy Uczelni w tym Wydziału Nauk Ekonomicznych

z Północną Izbą Gospodarczą jest realizacja w roku 2015 projektu *Badanie przedsiębiorców w zakresie zapotrzebowania na kompetencje absolwentów szkół wyższych*. Warto zauważyć, iż w badania te zostali zaangażowani studenci. Przedstawiony raport z badań dotyczy szeroko rozumianego zapotrzebowania sfery gospodarczej regionu środkowopomorskiego na kompetencje absolwentów szkół wyższych, w tym Politechniki Koszalińskiej i niewątpliwie stanowi cenne źródło informacji dla opracowania polityki jakości kształcenia.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że kadra akademicka realizująca zajęcia na kierunku *finanse i rachunkowość* aktywnie współpracuje z takimi instytucjami jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne oraz Stowarzyszenie Księgowych. Spotkanie zespołu oceniającego z praktykami gospodarczymi pokazało, iż interesariusze zewnętrzni współpracujący z wydziałem są dobrze zorientowani w zakresie programu kształcenia. Zgłaszano sugestie związane z rozwojem kierunku finanse i rachunkowość w tym z treściami programowymi jak np.: wyposażenie absolwentów w kompetencje miękkie; w umiejętności obsługi danego pakietu księgowego, założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, kompetencje menadżerskie i finansowe. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma wpływ na sposób uwzględniania treści praktycznych w procesie dydaktycznym. Interesariusze zewnętrzni obecni na spotkaniu z ZOPKA w pełni potwierdzili udział w budowaniu efektów kształcenia na ocenianym kierunku

Pracodawcy bardzo wysoko ocenili współpracę wydziału z otoczeniem gospodarczym w zakresie praktyk zawodowych

3. Uzasadnienie

Wydział Nauk Ekonomicznych współpracuje z instytucjami i przedsiębiorstwami oraz organizacjami sektora finansowego w tym z Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce oddział w Koszalinie, Związkiem Banków Polskich, Północną Izbą Gospodarczą Oddział Koszalin, Stowarzyszeniem Środkowopomorskich Pośredników w Obrocie Nieruchomościami. Ponadto w roku 2014 na Wydziale powołany został Konwent Pracodawców, którego zadaniem jest między innymi wspieranie rozwoju wydziału oraz opiniowanie efektów kształcenia i sposobów ich realizacji a także ich weryfikacji. Współpraca z Konwentem Pracodawców przyniosła wiele inicjatyw wspomagających studentów *wejściu* na rynek pracy.

4. Zalecenia

Rozwijać formy współpracy w zakresie prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym

Pozyskiwać wsparcie dla unowocześniania procesu dydaktycznego w celu dostosowania do aktualnych wymagań rynku pracy w szczególności w zakresie wykorzystywania odpowiednich narzędzi informatycznych

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

WNE dysponuje 23 salami dydaktycznymi: 6 sal wykładowych (1 sala: 140 osób, 2 sale: 110 osób, 3 sale: 70 osób), 13 sal ćwiczeniowych (6 sal: 48 osób, 1 sala: 46 osób, 2 sale: 40 osób oraz 4 sale: 30 osób), 3 sale laboratoryjne (po 35 stanowisk). Ponadto WNE dysponuje aulą o powierzchni 315,3 m² na 361 osób. Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w zestawy komputerowe, rzutniki multimedialne, ekrany oraz dostęp do Internetu, co umożliwia prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem nowoczesnych technik audiowizualnych. W salach laboratoryjnych wszystkie stanowiska wyposażone są w zestawy komputerowe oraz dostęp do Internetu, co umożliwia studentom aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz wykonywanie zadań wynikających z programu studiów, a także udział w badaniach. Studenci kierunku FIR w programie studiów zaplanowane mają łącznie 4 przedmioty laboratoryjne (w tym: 1 podstawowy, 2 kierunkowe i 1 specjalnościowy obligatoryjny). Wyposażenie sal laboratoryjnych stwarza warunki do prawidłowej realizacji założonych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów realizowanych przez studentów kierunku FIR.

Na terenie obiektu, gdzie zlokalizowany jest WNE znajdują się także: czytelnia ekonomiczna, dwa bufety, szatnia oraz punkt ksero. Ponadto Wydział przekazał do dyspozycji studentów pomieszczenia, w których swoją działalność prowadzą: samorząd WNE oraz Studenckie Koło Naukowe Finansów – POLTECH Koszalin. Obiekt dydaktyczny dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, także uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę wymogi wynikające z zakładanych efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* oraz aktualną liczbę studentów można jednoznacznie stwierdzić, iż liczba, wielkość oraz podstawowe wyposażenie sal dydaktycznych odpowiadają potrzebom kształcenia na ocenianym kierunku.

Infrastruktura dydaktyczna, którą dysponuje Jednostka, w opinii studentów, w pełni pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia odbywają się w salach wykładowych i ćwiczeniowych oraz w laboratoriach komputerowych. Sale wykładowe oraz ćwiczeniowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny. Laboratoria komputerowe w opinii studentów posiadają oprogramowanie zgodne ze specyfiką kierunku tj. Excel, Symfonia, które pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci podczas spotkania z ZO PKA bardzo pozytywnie wypowiedzieli się w kwestii dostępności infrastruktury poza zajęciami przewidzianymi w planie studiów. Na terenie Uczelni studenci mają dostęp do Internetu poprzez Eduroam.

4.2

Studenci mają dostęp do dobrze wyposażonej Biblioteki, której misją jest wspieranie procesu dydaktycznego i naukowo-badawczego Uczelni poprzez zapewnienie dostępu do źródeł informacji, niezbędnych do realizacji tych procesów, a także udział w kształtowaniu i rozwijaniu umiejętności studentów w zakresie wyszukiwania i korzystania z wszelkiego rodzaju potrzebnych informacji.

Studenci mają dostęp do czytelnicy ekonomicznej, w której znajduje się ok. 6050 tytułów (w tym 220 w j. ang., 30 w j. niem., 15 w j. francuskim). Zbiory w zakresie finansów zostały podzielone na finanse publiczne, finanse przedsiębiorstw oraz podatki i opłaty – ten dział liczy około 824 woluminy. W latach 2015-2016 do zbiorów włączonych zostało 58 tytułów z zakresu finansów i rachunkowości. Czytelnia zawiera pozycje literaturowe obowiązkowe kursów przewidzianych w programie kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*. W czytelnicy znajduje się 29 tytułów czasopism z zakresu finansów, rachunkowości. Studenci mają również dostęp do biblioteki uczelnianej (ok. 150 000 wol., czasopisma ogółem ok. 19 000 wol., czasopism prenumerowanych: 260 tytułów). Poza tym studenci mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Cyfrowej.

W 2015 r. – w ramach 4 licencji (EBSCO, Emerald/EMEJ 95, Knovel, Ibuk) został wykupiony dostęp łącznie do 133.746 książek i czasopism elektronicznych. Ponadto udostępniane są zbiory elektroniczne pozyskane w ramach licencji krajowych (Wirtualna Biblioteka Nauki) z 8 źródeł: EIFL/EBSCO, Elsevier, Springer, Web of Knowledge (w tym bazy abstraktowo-bibliometryczne, tzw. indeksy cytowań), Nature, Science, Wiley-Blackwell, Scopus. W bazach on-line oferowanych przez Bibliotekę PK znajdują się zbiory bibliograficzne zakresu finansów i rachunkowości - bazy Elsevier, Ebsco, Nature i Science, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley, Knovel, Emerald EMEJ95 (od 2016-ProQuest Central). Oprócz baz w WBN Biblioteka PK ma dostęp do baz książek elektronicznych: Libra. Ibuk (160 tytułów), NASBI wyd. Helion (123 tytułów) i Ebsco.

Ponadto od 2011 roku Politechnika Koszalińska posiada również Bibliotekę Cyfrową, w której do dnia dzisiejszego umieszczono 827 obiektów. Są to publikacje cyfrowe (czasopisma elektroniczne, e-booki), a także zdigitalizowane tradycyjne publikacje papierowe. Obsługuje ją nowoczesny zintegrowany system biblioteczny KOHA, pozwalający na automatyzację procesów bibliotecznych, związanych z opracowaniem oraz wypożyczaniem materiałów bibliotecznych. Biblioteka wypożycza zbiory na zewnątrz w wypożyczalniach: miejscowej i międzybibliotecznej. Poza uczelnianą bazą biblioteczną, w Koszalinie dostępne są dwie biblioteki miejskie (Koszalińska Biblioteka Publiczna i Biblioteka Pedagogiczna), dysponujące znacznymi zbiorami literatury ekonomicznej.

Według studentów ocenianego kierunku uczelniana Biblioteka funkcjonuje sprawnie oraz spełnia ich oczekiwania w zakresie dostępnego księgozbioru, godzin otwarcia oraz warunków lokalowych. Rezerwacja tytułów oraz prolongata odbywa się elektronicznie lub tradycyjnie w Bibliotece. Studenci pozytywnie ocenili taką formę rezerwacji pozycji i przedłużania terminów wypożyczeń książek. Dostępny księgozbiór w opinii studentów obejmuje lektury obowiązkowe i zalecane w sylabusach. Studenci posiadają dostęp do e-źródeł, słowników online, encyklopedii i katalogów, czasopism, Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4.3

Politechnika Koszalińska od roku akademickiego 2003/2004 wspomaga nauczanie na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych oraz podyplomowych systemami kształcenia zdalnego. Uczelniane Centrum Kształcenia na Odległość StudiaNET posiada obecnie 2 serwery e-learningowe oparte o platformę WBTServer. Platforma dostępna pod adresem www.Studies4U.net dedykowana jest działalności dydaktycznej uczelni. Unikatowy i nowoczesny system edukacji na odległość proponowany przez PK umożliwia prowadzenie sesji internetowych, które mogą odbywać się za pośrednictwem uczelnianego serwera edukacyjnego oraz edukacji na zasadzie samokształcenia w oparciu o zaprojektowane materiały edukacyjne. Kontakt z nauczycielem poprzez Internet uzupełniony może być o tradycyjne konsultacje bezpośrednie. Studenci kierunku FiR w ramach kształcenia na odległość realizują moduł: Przystosowanie akademickie.

Jednostka prowadzi kształcenie z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość w zakresie szkolenia bibliotecznego oraz szkolenia bhp, które zostały ocenione pozytywnie przez studentów kierunku *finanse i rachunkowość*. Z informacji uzyskanych podczas spotkania studentów z ZO PKA, wynika, iż Jednostka jest na etapie wprowadzania kształcenia na odległość z zakresu lektoratów języków obcych.

3. Uzasadnienie

Baza dydaktyczna, wyposażenie sal dydaktycznych, pracowni komputerowych i wyposażenie biblioteki, oprogramowanie specjalistyczne odpowiadające potrzebom wielu przedmiotów tworzą możliwość pełnego osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Wyposażenie sal spełnia oczekiwania studentów, a także sprzyja procesowi kształcenia. Uczelnia dąży do modernizowania infrastruktury dydaktycznej, co studenci wizytowanego kierunku oceniają pozytywnie.

Zbiory biblioteczne: podręczniki, czasopisma oraz bazy elektroniczne w pełni odpowiadają potrzebom kierunku *finanse i rachunkowość* i zapewniają studentom możliwość korzystania z zalecanej literatury. Jednostka zapewnia niezbędną infrastrukturę, dostosowaną do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Jednostka w pełni zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów biblioteki uczelnianej, umożliwiając w ten sposób dostęp do literatury obowiązkowej i zalecanej ujętej w sylabusach. Zasoby biblioteczne są adekwatne do potrzeb studentów. Jednostka jest na etapie wprowadzania kształcenia z zakresu lektoratów języków obcych z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

4. Zalecenia

- Zintensyfikować wykorzystanie oprogramowania *free-line*

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

System opieki naukowej i dydaktycznej działa poprawnie na ocenianym kierunku. Prowadzący zajęcia mają wyznaczone terminy konsultacji, które w opinii studentów są przestrzegane i adekwatne do ich potrzeb. Dodatkowo nauczyciele akademicy są dostępni za pośrednictwem poczty elektronicznej. Literatura zalecana zawarta w sylabusach przedmiotów oraz materiały udostępniane przez prowadzących zajęcia, głównie w formie elektronicznej, są z perspektywy studentów istotną pomocą w procesie uczenia się.

Wszelkie skargi i wnioski związane z procesem kształcenia, składane przez studentów, kierowane są do Prodziekana ds. studenckich. Tryb rozpatrywania indywidualnych skarg i wniosków studenci uznali za przejrzysty i obiektywny. Opiera się on na przepisach obowiązujących w Uczelni takich jak np. Regulamin studiów.

Wybór opiekuna następuje spośród wybranych nauczycieli akademickich w danym roku akademickim – najczęściej na 1 opiekuna przypada do 10 dyplomantów. Studenci mogą wybrać nauczyciela akademickiego spoza listy, jeśli wyrazi on zgodę, jednak są zobligowani do złożenia pisma do Prodziekana z taką prośbą. Studenci wyrazili pozytywne opinie w zakresie zasad wyboru opiekuna prac oraz procesu dyplomowania, w tym możliwość wyboru tematyki pracy dyplomowej. W bieżącym roku akademickim zostało powołane studenckie koło naukowe „Poltech Koszalin”, którego przyszła działalność może okazać się cenna w ruchu naukowym i badawczym studentów ocenianego kierunku.

Zarządzenie nr 37/2015 Rektora PK z dnia 1.09.2015r określa najnowszy Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Politechniki Koszalińskiej. W opinii studentów sposób przyznawania stypendiów jest przejrzysty i sprawnie funkcjonujący. Uprawnienia do przyznawania stypendiów zostały przekazane Wydziałowej Komisji Stypendialnej w myśl art. 176 ust. 3 ustawy. Większość Komisji stanowią studenci zgodnie z art. 177 ust. 3 Ustawy. Kryteria przyznawania poszczególnych świadczeń są zgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Wnioski studentów kierunku *finanse i rachunkowość* składane są do Dziekanatu. Od decyzji wydanej przez Komisję przysługuje prawo złożenia odwołania do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Stypendia są wypłacane na indywidualne konto studenta. Uczelnia posiada również domy studenckie, które są dodatkową formą pomocy materialnej.

Kryteria przyznawania stypendium rektora są przejrzyste i oprócz wysokiej średniej z ocen uwzględniają również osiągnięcia sportowe, naukowe i artystyczne. W opinii studentów stypendium rektora dla najlepszych studentów jest aspektem motywującym ich do osiągnięcia lepszych wyników w nauce. Polityka naliczania opłat prowadzona przez Uczelnię jest przejrzysta i zgodna z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym.

Na terenie kampusu znajduje się bufet studencki oraz automaty z przekąskami. Studenci pozytywnie

wypowiadają się w kwestiach związanych z opieką dydaktyczną i materialną oferowaną przez Jednostkę. Za mocne strony kształcenia podają przychyłność władz oraz relacje oparte na wzajemnym szacunku.

5.2

Jednostka uczestniczy w programie wymiany studenckiej Erasmus+. Dostęp do informacji o programie zapewnia strona internetowa Jednostki, Biuro Współpracy Międzynarodowej oraz osoba odpowiedzialna za wymianę studencką w Jednostce – Koordynator. Studenci znają zasady rekrutacji do programu, jednak niechęć do wyjazdów podyktowana jest w opinii studentów problemami w zaliczaniu przedmiotów po powrocie do kraju – zbyt duże różnice programowe, oraz mała liczba stypendiów dostępnych na wydziale – 3 stypendia na wyjazd dwusemestralny przypadające na cały Wydział.

Jednostka jest przygotowana do przyjmowania studentów zagranicznych poprzez zajęcia przygotowawcze z języka polskiego dla obcokrajowców, aby ułatwić im studiowanie w języku polskim.

Jednostka uczestniczy również w programie wymiany krajowej MOSTECH. Podczas spotkania z ZO PKA studenci jednak nie wyrazili zainteresowania taką formą wymiany studenckiej, za główny powód podając względy ekonomiczne.

Studenci wiedzą co to jest system ECTS oraz wykorzystują możliwości przez niego stworzone poprzez wymianę studencką oraz przedmioty obieralne.

5.3

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które prowadzone jest przez pracowników, którzy są absolwentami Uczelni. Ma to pozytywny wpływ na ocenę potrzeb studentów Jednostki w zakresie przyszłej kariery zawodowej. Biuro organizuje cyklicznie szkolenia z zakresu umiejętności miękkich dla studentów, jak również współorganizuje szkolenia i kursy wspólnie z firmami zewnętrznymi z zakresu umiejętności twardych. Studenci ocenianego kierunku chętnie korzystają z dostępnej oferty szkoleń jak również ofert praktyk, staży oraz pracy. Biuro Karier organizuje corocznie targi pracy, w ramach których studenci ocenianego kierunku mają możliwość nawiązania współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym. W Jednostce odbywają się również wykłady otwarte z udziałem profesorów wizytujących oraz przedstawicieli otoczenia gospodarczego, w których mogą brać udział studenci.

W Jednostce funkcjonuje Samorząd Studencki, który jest wspierany przez Władze Jednostki merytorycznie oraz finansowo. Samorząd posiada swoje pomieszczenie oraz środki trwałe przekazane przez Władze Jednostki. Działania Samorządu są finansowane ze środków przyznawanych przez Rektora oraz Dziekana Wydziału. Jednostka wspiera działania Samorządu Studenckiego np. organizację „Dnia Kwiatka”, który to jest wydarzeniem o charakterze społeczno-kulturalnym.

5.4

Dziekan na wniosek studenta z niepełnosprawnością powołuje opiekuna wydziałowego, który realizuje proces dostosowania kształcenia do potrzeb osoby zainteresowanej. Informacje w zakresie oferowanego wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami znajdują się na stronie Jednostki. Jednostka oferuje pomoc studentom niepełnosprawnym w formie stypendium socjalnego. Jednostka posiada również ofertę stypendiów Stowarzyszenia Wspierania Rozwoju PK. Głównym kryterium otrzymania stypendium jest średnia ocen z ostatniego roku studiów – minimum 4.0. Wnioski o stypendium studenci mogą składać w Dziekanacie.

Zasoby materialne w tym infrastruktura dydaktyczna i naukowa są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy, podjazdy, specjalnie wyposażone toalety, udogodnienia w czytelnicy). Studenci z niepełnosprawnościami studiujący na ocenianym kierunku bardzo pozytywnie wypowiadali się w kwestii wsparcia jakie oferuje im Jednostka w procesie kształcenia. Studenci zwrócili uwagę, iż w razie konieczności nauczyciele akademicy uwzględniają rodzaj niepełnosprawności studenta w kontekście metod kształcenia jak również sposobie weryfikacji efektów.

5.5

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywne opinie nt. dostępności oraz sposobu

funkcjonowania Dziekanatu. Godziny otwarcia są dostosowane do potrzeb studentów a jakość pracy i kompetencje pracowników Dziekanatu zostały ocenione pozytywnie. Jednostka posiada również rozbudowany system USOS, do którego każdy ze studentów posiada dostęp poprzez swoje indywidualne konto. W opinii studentów system jest bardzo przydatny, gdyż za jego pomocą mogą oni uzyskać wiele informacji dotyczących m.in. toku studiów, opłat i stypendiów, przedmiotów, ocen końcowych, kart przedmiotów, planu zajęć poszczególnych nauczycieli akademickich itp. Polityka informacyjna w zakresie programu kształcenia jak i informacji o procedurach związanych z pomocą materialną działa poprawnie na ocenianym kierunku. Informacje są publikowane na tablicach informacyjnych w budynkach Jednostki oraz za pośrednictwem stron internetowych Jednostki i Uczelni. Studenci mają zapewnioną skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia pomoc naukową, dydaktyczną i materialną sprzyjającą rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich podczas konsultacji, rozbudowanego systemu pomocy materialnej oraz możliwości rozwoju naukowego w ramach powstających studenckich kół naukowych, jak również poprzez organizację targów pracy oraz szkoleń obejmujących nabywanie umiejętności twardych i miękkich.

Jednostka stwarza warunki do udziału studentów w programach wymiany międzynarodowej oraz krajowej. Jednostka w pełni wspiera studentów kierunku *finanse i rachunkowość* w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturowym poprzez organizację wykładów otwartych z udziałem profesorów wizytujących, przedstawicieli otoczenia gospodarczego oraz wspieranie Samorządu Studenckiego w organizacji wydarzeń społeczno-kulturowych.

Jednostka w pełni zapewnia studentom wsparcie w procesie wchodzenia na rynek pracy poprzez działalność Biura Karier. Studenci ocenianego kierunku chętnie korzystają z ofert współpracy Biura Karier z otoczeniem gospodarczym.

Jednostka w pełni zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie opieki dydaktycznej i materialnej poprzez Dziekanat oraz system wirtualnego dziekanatu - USOS. Wszystkie informacje związane z programem kształcenia i procedurach w toku studiów są ogólnodostępne.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1

Uczelnia od 2004 roku prowadzi działania mające na celu monitorowanie jakości kształcenia. 15 grudnia 2004 r. Senat Uczelni zatwierdził Uchwałę w sprawie wprowadzenia jednolitego systemu zapewniania jakości kształcenia w Politechnice Koszalińskiej, a następnie uchwałę nr 7/2009 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wdrożenia w Politechnice Koszalińskiej Jednolitego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz zarządzenie nr 15/2009 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 23 marca 2009 roku w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. opracowania i wdrożenia w Politechnice Koszalińskiej Jednolitego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz ustalenia zadań i harmonogramu prac Zespołu. Uchwałą nr 36/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. Senat Uczelni określił strukturę Jednolitego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, a Zarządzeniem nr 63/2012 z dnia 24 września 2012 r. określił zadania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowych/Instytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia w Politechnice Koszalińskiej.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w obecnym kształcie funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie nr 18/2015 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia podstawowych jednostkach organizacyjnych Politechniki Koszalińskiej oraz Zarządzenia nr 23/2015 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie Polityki Jakości Politechniki Koszalińskiej. Analiza dokumentów wskazuje, że określono w nich strukturę, zasadnicze cele systemu oraz jego funkcje. Zakres badania jakości kształcenia i jej doskonalenia obejmuje podstawowe elementy procesu kształcenia.

Zgodnie z dokumentami, na Wydziale za jakość kształcenia odpowiada Dziekan. W ramach Wydziału funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Do każdego kierunku została powołana Rada Programowa, w ramach której powoływane są Zespoły ds. Analizy Jakości Procesu Dyplomowania oraz Zatwierdzania Tematów Prac Dyplomowych. W ramach każdej Rady Programowej powoływany jest Koordynator Krajowych Ram Kwalifikacji.

Na poziomie Wydziału dokumentami systematyzującymi działania WSZJK są Uchwała nr 105/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych z dnia 24.10.2014 r. w sprawie przyjęcia procedur jakości kształcenia, określającej, że w skład dokumentacji wchodzi procedura w zakresie oceny i monitorowania efektów kształcenia oraz doskonalenia programów kształcenia wraz z załącznikami oraz procedura w zakresie wypełniania i kontroli kart kursów pod względem zgodności z programem studiów i zakładanymi efektami kształcenia. Na podstawie Zarządzenia nr 18/2015 Rektora Politechniki Koszalińskiej Wydział zatwierdził również Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych w formie Księgi Jakości, obejmującej 14 obszarów dla których opracowano cele, zakres działania oraz przedmioty procedur i poszczególnych zadań.

Księga jakości jest dokumentem szczegółowym, w którym obszary zostały podzielone na podobszary, a w każdym z nich wyodrębniono: opis wykonania zadania, podmiot odpowiedzialny za zadanie, podmiot wykonujący określone zadanie, podmioty monitorujące wykonanie zadania, sposób wykonania zadania (wzorzec) oraz źródło informacji, dokumentacja związana z realizacją zadania, termin wykonania zadania. Powstanie księgi należy ocenić jednoznacznie pozytywnie, gdyż szereguje procedury w zakresie badania jakości kształcenia. W dokumencie brakuje jednak informacji o tym w jaki sposób zebrane informacje mają przekładać się na realne działania związane z doskonaleniem procesu kształcenia.

Na Wydziale centralną rolę w monitorowaniu procesu kształcenia odgrywają Rady Programowe, odrębne dla każdego kierunku studiów. Zbierają one i analizują szereg informacji, z czego

najważniejsze pochodzą od nauczycieli akademickich i dotyczą oceny realizacji zakładanych EK i metod ich weryfikacji. Swoje wnioski w postaci corocznych sprawozdań przekazują Wydziałowemu Zespołowi ds. jakości kształcenia, który następnie przed Radą Wydziału przedkłada wspólne dla wszystkich kierunków wnioski. Struktura systemu zapewnia udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych tj nauczycieli akademickich, studentów, źródłem informacji o programie kształcenia nie wchodzącym formalnie w skład WSZJK jest Konwent WNE. Mając na uwadze uwagi płynące od nauczycieli w wyniku spotkania nauczycieli z ZO warto zastanowić się nad włączeniem w działanie WSZJK przedstawicieli administracji Wydziału. Pożądana byłaby również dyskusja z nauczycielami akademickimi na temat systemowych metod ich wsparcia w zakresie projektowania, realizacji i weryfikacji efektów kształcenia co wywnioskować można w wyniku spotkania ZO z nauczycielami akademickimi.

6.1.1

Projektowaniem i oceną efektów kształcenia i ich zmian zajmuje się Rada Programowa kierunku. W jej skład wchodzi 5 pracowników nauki i jeden student niewymieniony z imienia i nazwiska w Uchwale 212/2012 z dnia 25 stycznia 2012 r. Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych w sprawie powołania Rad Programowych dla kierunków studiów prowadzonych w Instytucie Ekonomii i Zarządzania. Przedstawione dokumenty (listy obecności ze spotkań) wskazują, że skład Rady Programowej jest rozszerzony – należy formalnie ustanowić poprawny skład Rady Programowej dla kierunku.

Dokumentacja przedstawiona w trakcie wizytacji oraz spotkania przeprowadzone przez ZO wskazują na dużą aktywność Rady Programowej i jej zaangażowanie w proces projektowania i zmian efektów kształcenia. Na poziomie Rad Programowych przetwarza się dane na temat procesu kształcenia i sporządza się z nich całościowe sprawozdanie Rady Programowej z osiągnięcia założonych EK oraz doskonalenia programu kształcenia na kierunku FiR stopień I. Sprawozdanie jest opracowywane co roku za zakończony rok akademicki. Sprawozdania obejmują dane jak: ocena i monitorowanie efektów kształcenia na kursach realizowanych w danym roku akademickim (źródłem informacji jest analiza kart kursów), przegląd i weryfikacja prac dyplomowych (źródłem informacji jest analiza 6 losowo wybranych prac dyplomowych), wyniki ankietyzacji studenckiej dotyczącej oceny nauczycieli akademickich (źródłem informacji są zbiorcze wyniki ankiet studenckich z rozbiciem na każdego prowadzącego i jego kursy), ocena warunków studiowania na kierunku FiR (źródłem informacji są wyniki ankiety oceniającej jakość kształcenia i warunki studiowania na kierunkach kształcenia w Politechnice Koszalińskiej), wyniki hospitacji prowadzonych w danym roku akademickim na ocenianym kierunku (źródłem informacji są sprawozdania z hospitacji), zgodności programów kształcenia z oczekiwaniami wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy (źródłem informacji opinia/opinie –w 2015 r. przy analizie roku akademickiego 2013/2014 są 2 opinie, w 2016 – 1 opinia interesariuszy zewnętrznych), wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów (źródłem informacji jest raport monitoringu karier zawodowych absolwentów kierunku FiR), opinia samorządu studenckiego (źródłem informacji są wyniki badań prowadzonych z inicjatywy studentów).

Ze sprawozdania w 2015 roku obejmującym badanie r.a. 2013/2014 w wyniku prowadzonych prac Rady zaplanowano przygotowanie wniosku o zmiany w siatce zajęć dla kierunku, wprowadzenie nowej specjalności (podatki i doradztwo podatkowe), na wniosek studentów i w wyniku wniosków z ankiety uruchomiono Koło Naukowe z Finansów (propozycja w sprawozdaniu, ale koło nie powstało; inne powołane koło to Poltech Koszalin w lutym 2016). Spotkanie z lutego 2015 roku, podczas którego zidentyfikowano problem z pracami dyplomowymi skutkowało organizacją konferencji dydaktycznej na ich temat w dniu 30 marca 2015 r. Po opiniach studentów na kierunku FiR dokonano zmian w programie polegającą na rozbiciu na semestry przedmiotów uznawanych za trudne i skoncentrowane w jednym semestrze, zwiększono również ofertę zajęć praktycznych o Praktyczne aspekty prowadzenia biznesu. Przedmiot ten realizowany jest po konsultacjach i w oparciu o zasoby Konwentu WNE.

Protokoły ze spotkań i analiza sprawozdań wskazuje, że podejście Rady Programowej jest kompleksowe. Rada analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł, co pozwala na szerokie zbadanie procesu kształcenia. Analiza danych jest dość szczegółowa i pozwala na wyciągnięcie wniosków. W protokołach zawartych jest wiele propozycji i konstruktywnych uwag, które warto w sposób systemowy wprowadzić do sprawozdania w formie zaleceń.

Przedstawiciele Uczelnianej Rady Samorządu Studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału, gdzie mogą wyrazić swoje opinie w sprawie efektów kształcenia oraz aspektów kształcenia dotyczących spraw studenckich. Liczba reprezentantów studentów w Radzie Wydziału jednak nie spełnia wymogu art. 67 ust. 4 Ustawy. Podczas wizytacji PKA Jednostka przedstawiła skład Rady Wydziału w liczbie 27 osób, z czego 5 osób stanowią studenci, co stanowi 18,52% składu RW. Aby spełnić wymóg narzucony przez Ustawę należy powołać jeszcze 1 studenta do RW. Studenci posiadają również swojego reprezentanta w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Z przeprowadzonej analizy spotkania z Samorządem Studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz dokumentów udostępnionych podczas wizytacji wynika, że studenci uczestniczą w posiedzeniach Komisji. Studenci uczestniczą w procesie zmian efektów kształcenia jako organ opiniotwórczy podczas posiedzeń Rady Wydziału, Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Programowej. Studenci opiniują również w formie pisemnej programy i plany studiów jak również przypisane kursom, przedmiotom oraz modułom efekty kształcenia na ocenianym kierunku. W opinii podają również ocenę organizacji procesu kształcenia z perspektywy studenta.

Dyskusja nad programami kształcenia jest domeną Rady Programowej. W dokumentacji udostępnionej Zespołowi Oceniającemu PKA podczas wizytacji znajdują się protokoły z posiedzeń Komisji Programowej dla kierunku *finanse i rachunkowość*. Przykładowo w protokole z zebrania w dniu 19 lutego 2015 roku, w którym uczestniczyło 16 wykładowców, zwrócono uwagę na: propozycję modyfikacji kart realizacji efektów kształcenia, aby zawierały one również informacje o frekwencji studentów i strukturze ocen końcowych, zgłaszaną przez studentów potrzebę zwiększenia zajęć z Rachunkowości w celu wzmocnienia realizacji niektórych efektów kształcenia,

6.1.2

Monitorowaniem stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zajmują się nauczyciele akademicy realizujący przedmioty, Kierownicy Katedr realizujący dany kurs oraz Rada Programowa kierunku. Nauczyciele po zakończeniu przedmiotu wypełniają kartę oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia na kursie. Na poziome Rady zbierane i analizowane są karty kursów wypełnione przez każdego nauczyciela po zakończeniu realizacji przedmiotu. W procesie tym centralną rolę odgrywają nauczyciele akademicy dlatego szczególnie istotne staje się kształtowanie ich świadomości w tym zakresie – warto w sposób systemowy podejść do takiego wsparcia nauczycieli. Pozytywnie należy odnieść się do procesu dyplomowania. W chwili obecnej proces ten jest analizowany przez Zespoły ds. Analizy Jakości Procesu Dyplomowania oraz Zatwierdzania Tematów Prac Dyplomowych. Sześć corocznie losowo wybranych prac jest analizowanych, a wyniki tej analizy są przedmiotem opracowania przez Radę Programową. Efekty tego procesu są pozytywnie jakościową zmianą, co widoczne jest w ocenach prac dyplomowych dokonanych przez ZO.

Studenci są uwzględnieni w procedurze monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia pośrednio poprzez uczestnictwo w organach, które zatwierdzają wyniki monitorowania stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia np. Zespół ds. Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, Rada Programowa. Obecnie w Jednostce nie istnieją mechanizmy, skierowane do ogółu studentów, które przewidywałyby dokonywanie przez nich samooceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia.

6.1.3

Weryfikacja osiąganych efektów kształcenia jest elementem procedur w ramach działania WSZJK na WNE. Pierwszym etapem informacji o tym elemencie są nauczyciele akademicy, którzy po zakończeniu przedmiotu wypełniają kartę oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia na kursie. Wpisują tam metody weryfikacji efektów kształcenia podanych w karcie kursu. Wszystkie karty są co semestr analizowane przez Radę Programową, a wnioski są elementem sprawozdania Rady.

Analiza ZO części kart kursów wskazuje na niewłaściwe zastosowanie metod weryfikacji do efektów kształcenia, zwłaszcza w odniesieniu do kompetencji społecznych (weryfikacja kompetencji społecznych np. przez egzamin pisemny), co z kolei pokazuje niedostateczną wrażliwość systemu na ten element – mimo analizy ten element nie został zidentyfikowany.

Na ocenianym kierunku jednym z mechanizmów weryfikacji jakości kształcenia jest systematyczna ankietyzacja. Ankiety dotyczące ewaluacji zajęć dydaktycznych są przeprowadzane dwa razy w roku pod koniec każdego z semestrów. Kwestionariusz ankietowy składa się z 9 pytań i jest

przeprowadzany drogą elektroniczną za pośrednictwem platformy USOS. Kwestionariusz nie zawiera jednak pytań związanych z oceną adekwatności przyjętych metod oceniania do zakładanych efektów kształcenia, czy też zgodności stosowanych metod oceniania z metodami zawartymi w karcie przedmiotu. Kwestionariusz przewiduje miejsce na uwagi studentów. Wyniki ankiet są podawane do wiadomości studentom w formie zbiorczego opracowania dostępnego na stronie internetowej Jednostki, jak również podczas spotkania otwartego organizowanego w każdym z semestrów przez Władze Jednostki, na którym prezentowane są wyniki ankietyzacji.

Studenci są informowani o formach wykrywania plagiatów głównie przez opiekunów prac dyplomowych. Informacje o systemie antyplagiatowym znajdują się również na stronie internetowej Jednostki. Każda praca dyplomowa jest poddawana weryfikacji w systemie Plagiat.pl. Weryfikowane są efekty kształcenia osiągnięte na praktykach zawodowych. Weryfikacja efektów praktyki zawodowej odbywa się poprzez analizę sprawozdania z praktyki. Weryfikacji dokonuje opiekun praktyki z ramienia przedsiębiorstwa, instytucji w której odbywa się praktyka i z ramienia uczelnianego opiekuna praktyki.

6.1.4

System potwierdzania efektów uczenia się w PK został uregulowany uchwałą Senatu PK Nr 29/2015. Na WNE został opracowany Regulamin organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Sama procedura potwierdzania efektów nie została włączona w weryfikację wewnętrznego systemu jakości kształcenia. Pozytywnym byłoby rozpoczęcie prac w tym zakresie mając na względzie szanse płynące z uruchomienia naboru na studia w tym trybie, jak i trudności związanych z realizacją tego procesu i jego należytą jakością.

6.1.5

Na poziomie Uczelni prowadzone są badania dotyczące monitoringu losów zawodowych absolwentów. Wyniki monitoringu są jednym ze źródeł informacji sprawozdania Rady Programowej z osiągnięcia założonych EK oraz doskonalenia programu kształcenia. Należy ocenić ten fakt jednoznacznie pozytywnie. Podkreślić jednocześnie można większe zaangażowanie w zachęcanie i uświadamianie absolwentów w jakim celu zbierane są informacje przez Uczelnię. W chwili obecnej zebrane próby badawcze nie są wystarczające do wyciągnięcia rzetelnej opinii na temat osiągniętych EK i ich przydatności na rynku pracy co zaznaczają Rady Programowe w swoich sprawozdaniach.

Uczelnia przeprowadza badania losów zawodowych absolwentów na szczeblu ogólnouczelnianym, które prowadzone są przez Biuro Karier. Wyniki przeprowadzonych badań przez Jednostkę zostały opracowane w postaci raportu zbiorczego dla całej Uczelni, jednak uwzględniono podział na kierunki studiów, przez co wyniki ankietyzacji zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji są wykorzystane w doskonaleniu planów i programów studiów, aby odpowiedzieć na bieżące oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego. Studenci uczestniczą pośrednio w przygotowywaniu narzędzi wykorzystywanych do monitorowania losów zawodowych absolwentów poprzez udział w pracach Rady Programowej ocenianego kierunku, jak również jako organ opiniotwórczy w pracy nad opracowywaniem ankiet przez pracowników Biura Karier. Pracownicy Biura Karier będący absolwentami Uczelni mają "świeże" spojrzenie na wyzwania stawiane przez otoczenie gospodarcze absolwentom, również ocenianego kierunku studiów, przez co opracowane kwestionariusze ankietowe nie spotykają się z dezaprobatą opinii studentów, co do trafności zawartych pytań.

Zespół Wizytujący PKA posiadał wgląd do raportu z badania losów zawodowych absolwentów kierunku finanse i rachunkowość (rok ukończenia studiów 2012 i 2013) opracowanego przez Biuro Karier Politechniki Koszalińskiej. Badania miały sondażowy charakter, ponieważ udało się pozyskać opinie 68 absolwentów, spośród 108 do których przesłano ankietę elektroniczną. W raporcie porównano wyniki dla kierunku finanse i rachunkowość oraz zarządzanie, ekonomia i średnią dla całej Uczelni. Pytano o takie kwestie jak status zawodowy absolwentów, przyczyny ewentualnego pozostawania bez pracy, zgodność wykonywanej pracy z wykształceniem, użyteczność zdobytej wiedzy, itp. Uzyskane wyniki są korzystne na tle odpowiedzi absolwentów innych kierunków.

Ekspertom PKA udostępniono również obszerny raport z badania przedsiębiorców w zakresie zapotrzebowania na kompetencje absolwentów szkół wyższych sygnowany datą 10 maja 2016 roku. Badania te wykonano z inicjatywy i pod kierunkiem Prorektora ds. Kształcenia Politechniki Koszalińskiej, Raport ten powstał na bazie bezpośrednich wywiadów zrealizowanych z 270

przedsiębiorcami w okresie wrzesień 2015- kwiecień 2016. Respondentów pytano między innymi o powody zatrudnienia absolwentów PK, ich zainteresowanie absolwentami konkretnych kierunków studiów, przyczyny niezatrudniania absolwentów PK, kryteria rekrutacji nowych pracowników, sposoby pozyskiwania absolwentów szkół wyższych do pracy, umiejętności, kwalifikacje i kompetencje preferowane przez pracodawców, oczekiwania w zakresie różnych form współpracy z Politechniką Koszalińską.

6.1.6

Polityka kadrowa jest prowadzona przez dziekana WNE. Jej celem jest zapewnienie kadry, mającej realizować proces kształcenia zgodnie z wizją Wydziału. Choć procedury zatrudnienia pracowników realizujących proces kształcenia są objęte ramami WSZJK to polityka kadrowa jako całość nie jest elementem systemu.

Regulacje w zakresie ewaluacji jakości kadry prowadzącej proces kształcenia zawarte są w Statucie Uczelni, Uchwale nr 19/2013 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Arkusza Okresowej Oceny Nauczyciela Akademickiego, Zarządzeniu nr 5/2015 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu hospitacji zajęć dydaktycznych, Zarządzeniu nr 20/2013 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie wykonania Uchwały Senatu Politechniki Koszalińskiej Nr 19/2013 z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Arkusza Okresowej Oceny Nauczyciela Akademickiego, Uchwale nr 106/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych z dnia 24 października 2014 r. w sprawie zasady uwzględniania oceny nauczyciela akademickiego dokonanej przez studentów oraz Księżde jakości WNE.

Studenci oceniają nauczycieli akademickich po zakończeniu modułu. Student po zalogowaniu do systemu USOS, wypełnia ankietę dotyczące wszystkich realizowanych kursów, w których uczestniczy w danym semestrze. W wyniku ewaluacji narzędzia studenci mają możliwość dodania komentarzy pod każdą z ankiet. Wyniki ankiet są przedmiotem analizy przez kierowników katedr oraz Dziekana, którzy są odpowiedzialni za przeprowadzenie rozmów w przypadku negatywnych ocen. Ogólne wyniki są również przedmiotem analizy Rady Programowej. Jednoznacznie pozytywnie należy ocenić spotkania władz dziekańskich Wydziału ze studentami dwa miesiące po odbyciu się ankiety. Spotkanie ma na celu przedstawienie wyników oraz przedyskutowanie ze studentami uwag oraz proponowanych działań naprawczych. Nie jest to działanie wpisane jako element WSZJK, zatem warto byłoby umieścić te działania w strukturę systemu, tak, by niezależnie od struktury zarządzania Wydziałem nie zaniechać działania dobrej praktyki. W tym kontekście zaznaczyć należy małe zaangażowanie ze strony studentów zarówno w odniesieniu do udziału w ankiecie (zwrotność na poziomie około 25%) oraz spotkaniu podsumowującym. W tym kontekście pozytywnym byłoby zbadanie przyczyn tego stanu rzeczy.

Kadra wspierająca proces kształcenia podlega ocenie studentów w badaniu oceniającym jakość kształcenia i warunki studiowania na kierunkach kształcenia w Politechnice Koszalińskiej. Należy nadmienić, że ankieta jest zamknięta i nie ma możliwości dodania komentarza. Biorąc pod uwagę, że ankieta składa się z 17 pytań z różnych obszarów funkcjonowania Uczelni warto zastanowić się nad umożliwieniem swobodnej wypowiedzi pod każdym z pytań.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wyniki badań ankietowych 50 studentów kierunku *finanse i rachunkowość* zrealizowanych w 2016 roku. Wynika z nich między innymi, że:

- 60% studentów jest zadowolonych z programu studiów na kierunku,
- 74% studentów poleciłoby ten kierunek osobie znajomej,
- około 40% studentów miało zastrzeżenia do zajęć z przedmiotów Etyka, Psychologia, Socjologia i Geografia ekonomiczna. Uwagi do treści i sposobu prowadzenia zajęć w ramach każdego z pozostałych 19 przedmiotów miało przeciętnie po 3% studentów.

W raporcie znajduje się w sumie 61 komentarzy, odpowiedzi i krytycznych uwag, które stanowią doskonały materiał analityczny dla władz Wydziału oraz Komisji Programowej i Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

6.1.7

Opinia studentów jest elementem okresowej oceny nauczycieli, choć ich negatywna ocena nie przekłada się na znaczne obniżenie oceny nauczyciela akademickiego. W tym kontekście warto

nadmienić, że zmienione uregulowania – w tym punktacja poszczególnych elementów oceny okresowej są stosunkowo nowe. Waga oceny studentów powinna stać się zatem przedmiotem dyskusji osób odpowiedzialnych za politykę kadrową, tak, by okresowa ocena nauczycieli służyła rzeczywistej ocenie efektywności dydaktycznej.

Wyniki z przeprowadzanych ankiet wśród studentów dotyczących okresowej oceny jakości pracy pracowników dydaktycznych są opracowywane w postaci zbiorczych zestawień i są udostępniane studentom za pośrednictwem systemu USOS oraz podczas organizowanych cyklicznie, po zakończeniu każdej z ankietyzacji spotkań informacyjnych z Władzami Jednostki, na których wyniki ankietyzacji są omawiane. Ocena studentów jest uwzględniana w okresowej ocenie nauczycieli akademickich. W przypadku niskich ocen pracowników dydaktycznych Władze Jednostki przeprowadzają z nimi rozmowy w celu rozwiązania problemów, które powodują niską ocenę studentów.

6.1.8

Zasoby materialne, infrastruktura oraz środki wsparcia są elementem ankiety oceniającej jakość kształcenia i warunki studiowania na kierunkach kształcenia w Politechnice Koszalińskiej. Jest to ankieta elektroniczna w systemie USOS, wypełniana co roku. Należy nadmienić, że ankieta jest zamknięta i nie ma możliwości dodania komentarza. Biorąc pod uwagę, że ankieta składa się z 17 pytań z różnych obszarów funkcjonowania Uczelni warto zastanowić się nad umożliwieniem swobodnej wypowiedzi pod każdym z pytań. Ten element powinien stać się przedmiotem dyskusji, w tym również ze studentami, tak, by dostosować narzędzie do potrzeb zarówno Uczelni, jak i studentów. Zasady wspierania dydaktycznego, naukowego i materialnego studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych są również jednym z elementów Księgi Jakości. Należy ocenić to pozytywnie, choć księga w tym przypadku jest stwierdzeniem stanu faktycznego, a nie sposobem pokazującym w jaki sposób bada się jakość udzielanego wsparcia.

Jednostka prowadzi badanie dotyczące ogólnej oceny studentów dotyczącej warunków studiowania, w tym zasobów materialnych oraz infrastruktury dydaktycznej w formie badania ankietowego. Badanie ankietowe przeprowadzane jest raz w roku pod koniec semestru letniego. Wyniki są następnie opracowywane w formie raportu i następnie udostępniane studentom w takiej samej formie jak badanie oceny nauczyciela akademickiego. Badanie przeprowadzane jest co rok z wykorzystaniem systemu USOS. W badaniach ankietowych studenci wyrażali np takie opinie jak: potrzebę weryfikacji dostępności w zbiorach bibliotecznych zalecanej literatury przedmiotu, zasadność stworzenia kół naukowych z finansów i rachunkowości oraz Stowarzyszenia Absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej, zlikwidowanie przerwy w toku kształcenia pomiędzy nauczaniem przedmiotu Rachunkowość finansowa i przedmiotu Sprawozdawczość finansowa co zostało uwzględnione.

Formą oceny zasobów materialnych, jak również oceny satysfakcji ze studiowania jest codzienny kontakt studentów z Władzami Jednostki. Studenci podczas spotkania z ZO PKA bardzo pozytywnie wypowiadali się o relacjach z Władzami Jednostki, w szczególności wyróżniając życzliwość Prodziekana ds. studiów oraz Prodziekana ds. kształcenia. Studenci ocenianego kierunku są zadowoleni z wybranego kierunku oraz Uczelni, stąd niesformalizowaną formę oceny satysfakcji ze studiowania jaką jest codzienny kontakt z Władzami Jednostki można uznać za spełniającą swoją rolę.

6.1.9

Księga jakości WNE wskazuje sposób dokumentacji poszczególnych działań podejmowanych w ramach funkcjonowania WSZJK. Gromadzeniem i analizowaniem informacji zajmują się zarówno kierownicy katedr, władze dziekańskie, Rada Programowa, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Rada Wydziału Nauk Ekonomicznych. W księdze i procedurach brakuje jednak jasno określonego podmiotu lub podmiotów odpowiedzialnych za analizę wyników prowadzonych badań oraz dokumentacji działań z nich wynikających.

6.1.10

Jakość witryn internetowych Uczelni oraz Funkcjonalność USOSweb są elementem ankiety oceniającej jakość kształcenia i warunki studiowania na kierunkach kształcenia w Politechnice Koszalińskiej. Należy mieć jednak na względzie, że brak komentarzy w ankiecie powoduje, że wyniki

są tylko informacją ilościową, warto zatem zastanowić się nad jej rozszerzeniem o część otwartą. Zasady upubliczniania informacji o programach kształcenia podlegają zapisom Księgi jakości WNE. Zapisy księgi jakości pokazują odpowiedzialność za dane elementy, jednak nie wskazują, w jaki sposób badana jest jakość informacji.

Uczelnia zapewnia dostęp publiczny do informacji o programie i procesie kształcenia. Studenci pozytywnie wypowiadają się w kwestii dostępu do informacji związanych z procesem kształcenia, w tym harmonogramu roku akademickiego i zajęć dydaktycznych, regulaminów i druków związanych z opieką materialną i dydaktyczną obowiązujących w Jednostce. Jednostka prowadzi badanie satysfakcji studentów z dostępności i aktualności informacji związanych z procesem kształcenia, również tych na stronach internetowych Uczelni. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie wypowiadają się w kwestii aktualności informacji na stronie internetowej Jednostki w zakresie wydarzeń w Uczelni, jak i ogłoszeń związanych ze sprawami studenckimi.

6.2

Spotkanie zespołu oceniającego z Wydziałowym zespołem ds. jakości z Radą programową kierunku finanse i rachunkowość, Uczelnianą Radą ds. Jakości kształcenia pozwala stwierdzić iż zarówno na wydziale jak i na szczeblu uczelni prowadzona jest systematyczna ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia i jego wpływu na jakości kształcenia. Analizowane są wyniki ankiet w kilku okresach badawczych by ocenić wpływ wyników ocen na jakość kadry, Zespół ds. jakości dokonuje analizy struktury ocen sesji egzaminacyjnych i identyfikuje przyczyny rozkładu ocen z poszczególnych przedmiotów. Wyniki ankiet studenckich są uwzględniane przy tworzeniu programów a także ocenie kadry. Na skutek uwag studentów zostały zmienione plany studiów usuwając nadmierną koncentrację egzaminów w semestrze. Uwagi zgłaszane przez studentów Radzie Programowej stają się każdorazowo przedmiotem dyskusji. Wnioski studentów zostały głęboko przeanalizowane i wprowadzone do programu kształcenia. I tak: wprowadzono odpowiednie zmiany w sekwencji kursów, zwiększono udział zajęć laboratoryjnych, zwiększono ofertę zajęć prowadzonych przez praktyków, działania w celu stworzenia możliwości rozwoju naukowego studentów oraz podnoszenia efektów z zakresu kompetencji społecznych studentów, poprzez powołanie studenckich kół naukowych oraz wspieraniu studentów aktywnym uczestnictwem w konkursach ogólnokrajowych jak np. Bankrisk, zwiększenie użyteczności uczelnianego systemu informatycznego USOS. Z kolei na podstawie uwag Rady Programowej wprowadzono zmiany w kartach oceny efektów (dokonano zmiany w formularzu karty oceny uwzględniając statystyki ocen sesji egzaminacyjnych oraz potrzeby prowadzących w zakresie zakupu środków dydaktycznych – literatury, oprogramowania). Wdrożono zintegrowany model knowledge@work pozwalający uzupełnić ocenę jakości kształcenia o ocenę kompetencji kluczowych wymaganych na rynku pracy. Wnioski Rady Programowej pozwoliły na ustalenie etapów oceny efektów kształcenia począwszy od oceny efektów na kursach przez ocenę na poziomie Rad Programowych oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, zmniejszenie liczebności grup seminaryjnych i ćwiczeniowych.

Opinie studentów wpłynęły na podjęcie prac nad zmianą układu pytań w ankietach studenckich. Wyniki ankiet kadry akademickiej dotyczącej realizacji efektów kształcenia stanowią podstawę do modyfikacji sylabusów i sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych. Na spotkaniu z zespołem oceniającym osób zaangażowanych w ocenę jakości kształcenia podnoszono dostrzegalną zmianę świadomości kadry akademickiej dotycząca skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. W ramach doskonalenia systemu wprowadzono dodatkową ankietę dotyczącą oceny warunków studiowania, zmodyfikowano zgodnie z sugestiami studentów zakres pytań w ankiecie dotyczącej jakości zajęć dydaktycznych, wprowadzono ankietę dla kadry akademickiej dotyczącą oceny weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

Jednostka dokonuje oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Opis procedur, mimo, że jest szczegółowy nie odnosi się jednak wprost do odpowiedzialności za analizę wyników, sformułowania zaleceń i działań naprawczych oraz terminu i odpowiedzialności och wdrożenia. Efekty działań widoczne podczas wizytacji ZO takie jak modyfikacja karty kursu, karty oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia, sprawozdanie Rady Programowej z oceny efektów wskazuje na świadomość jednostki w stosowaniu stworzonych metod, ich weryfikację oraz modyfikację. Stosowane metody wybierane są w sposób świadomy i przemyślany. Wnioski płynące ze stosowania procedur mają rzeczywisty wpływ na budowę oferty kształcenia – potwierdzają to zmiany

dokonywane w programach kształcenia, będące efektem wcześniejszych dyskusji na poziomie Rad Programowych, czy Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia. Działania sprawdzające prowadzone są w odniesieniu do innych stosowanych metod i ich efektów, zatem warto byłoby wpiąć działania weryfikujące procedury w WSZJK.

WSZJK zawiera szereg procedur jednak w swej budowie powinien wyraźniej określać odpowiedzialność związaną z podejmowaniem działań związanych z otrzymanymi wynikami. Mając na uwadze diagnozę licznych dobrych praktyk w Jednostce warto umieścić je w strukturze systemu.

3. Uzasadnienie

Jednostka wdrożyła i monitoruje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Struktura systemu jest przejrzysta, a procedury dotyczą najważniejszych elementów procesu kształcenia. Zebrane informacje są przetwarzane w ujęciu całościowym, co pozwala na analizę programu kształcenia, w tym jego efektów. Wnioski z analizy są wdrażane, co widać w zmianach programu kształcenia. Pozwala to zatem na pełną ocenę badanego obszaru. Wydział Nauk Ekonomicznych dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość studia I stopnia, i jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia systemu. W ramach doskonalenia systemu wprowadzono dodatkową ankietę dotyczącą oceny warunków studiowania, zmodyfikowano zgodnie z sugestiami studentów zakres pytań w ankiecie dotyczącej jakości zajęć dydaktycznych, wprowadzono ankietę dla kadry akademickiej dotyczącą oceny weryfikacji osiągania efektów kształcenia

Studenci uczestniczą w procesie ewaluacji efektów kształcenia poprzez opiniowanie powstałych programów studiów. Studenci są angażowani pośrednio w weryfikację stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Ankieta dotycząca okresowej oceny jakości pracy pracowników dydaktycznych nie uwzględnia adekwatności przyjętych metod oceniania do zakładanych efektów kształcenia. Jednostka pośrednio angażuje studentów w przygotowywanie ankiet absolwenckich jako organ opiniotwórczy, wyniki ankiet zostają opracowywane w formie raportów i wykorzystywane przez Komisję Programową do ewaluacji planu i programu studiów na ocenianym kierunku studiów.

Jednostka wykorzystuje ocenę nauczyciela akademickiego w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej. Jednostka posiada również procedurę oceny zasobów materialnych wykorzystywanych w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku w formie badania ankietowego przeprowadzanego corocznie. Jednostka zapewnia powszechny dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz o jego wynikach.

4. Zalecenia

1. W większym stopniu włączyć w proces monitorowania praktyki zawodowe – ich efekty, sposób ich osiągnięcia i weryfikacji w działanie WSZJK;
2. Pozytywnym byłoby umieszczenie w Księdze Jakości WNE odpowiedzialności za analizowanie danych płynących z realizacji poszczególnych procedur, zlecenie działań naprawczych, odpowiedzialności i terminu ich wdrożenia;
3. dokonać aktualizacji składu gremiów działających na rzecz jakości kształcenia na Wydziale – Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, Rada Programowa kierunku;
4. Do sprawozdań Rady Programowej włączyć punkt dotyczący zaleceń – tak, by w systemowy sposób podejść do efektów działań Rady. Pozytywnym byłoby również stworzenie matrycy z zaleceniami, odpowiedzialnością ich wdrożenia i terminem ich realizacji, tak, by monitorować stopień wdrożenia zaleceń i móc się do nich odnieść w kolejnych sprawozdaniach;
5. Pozytywnym byłoby systemowe podejście do badania potrzeb nauczycieli w zakresie projektowania, realizacji i weryfikacji efektów kształcenia co wynika z wniosków płynących ze spotkania ZO z nauczycielami akademickimi;
6. Pozytywnym byłoby większe uwrażliwienie WSZJK na element związany z badaniem metod weryfikacji efektów kształcenia. Analiza kart kursów przez ZO wychyciła drobne nieprawidłowe metody weryfikacji efektów kształcenia (w odniesieniu do umiejętności i kompetencji społecznych), czego nie zidentyfikowały struktury systemu na WNE.
7. W ankiecie oceny nauczyciela akademickiego wskazane byłoby uwzględnienie adekwatności przyjętych metod weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Uczelnia trafnie określiła słabe strony kierunku finanse i rachunkowość które potwierdza wizytacja i ocena ZO. Są to niski poziom umiędzynarodowienia kształcenia, słabo rozwinięta współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, mała skuteczność w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania projektów, w tym dydaktycznych na kierunku FiR. Silne strony w szczególności wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia i współpraca z otoczeniem znajduje potwierdzenie w wynikach wizytacji. Uczelnia i Wydział dobrze postrzega swoje szanse i powinna je w pełni starać się wykorzystać aby osłabić zagrożenia.

Dobre praktyki
brak